

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי
תכניות לימודים ייחודיות

שם ביה"ס/המוסד: כפר הנוער ע"ש ב. צ מוסינזון
שם התכנית הייחודית: קרימינולוגיה ובמדעי המשטרה
תחום הדעת: מדעי החברה
מספר יחידות הלימוד: 2
סמל מוסד: 470138

כותבת התוכנית ומורה של המגמה : אורלי דניאל
מנהלי ביה"ס : מר איציק זאב, גב כהן נורית

2005-2018

1. רקע וסיבות לפיתוח התוכנית:

א. התכנית פותחה בעקבות הוראה של משרד החינוך כי על כל ביה"ס לבנות תכנית לימודים ייחודית בקרימינולוגיה ומדעי

המשטרה שתשקף את ערכי ביה"ס והמאפיינים הייחודיים לו.

ב. התכנית התבססה על התוכנית הייחודית ללימודי קרימינולוגיה ומדעי המשטרה שהחלה ב־1991 בביה"ס התיכון ע"ש "גינצבורג" ביבנה ופותחה ביוזמת משטרת ישראל.

ג. התוכנית משלבת את מדעי הקרימינולוגיה והמשטרה כחלק מתפיסה כוללת של לימוד מדעי החברה בביה"ס המנסה להעניק לתלמידים ראייה תיאורטית רחבה תוך יישום התיאוריות בעבודת שטח.

ד. התוכנית רואה את התלמידים כחלק אינטגרלי ובלתי נפרד מהקהילה ולכן משולבת במסגרת רחבה יותר של יחסי קהילה ומשטרה בישראל מתוך רצון לשים דגש לאינטראקציה החיובית שבין הקהילה על כלל מרכיביה לבין המשטרה ברמה הארצית.

ה. כפר הנוער ממוקם במרכז הוד השרון ועל כן מכיל בקרבו את האוכלוסייה הוותיקה והמבוססת של העיר. במקביל מתוקף היותו כפר נוער, הוא מקבל אוכלוסיות מגוונות - הן אוכלוסיות טעונות טיפוח(משפחות ברוכות ילדים, חד הוריות או נשאות מצוקות אישיות וחברתיות) והן אוכלוסיות של עולים חדשים(ממגוון מקורות: עולים מאתיופיה, מחבר העמים וממערב אירופה), בן אם עולים בגפם ובין אם עולים יחד עם משפחותיהם. כל העולים מתמודדים עם ההשתלבות בקבוצת השווים של המתבגרים הוותיקים.

הטרונגויות המוצא והרקע הסוציו-אקונומי מאפיינת את כפר הנוער בעת הזאת והוא עסוק כל כולו בעיצוב הנוער ב"כור היתוך" לקראת אזרחות טובה ופעילה במדינה דמוקרטית על יסוד ערכים ונורמות דמוקרטיים כפי שהנם משתקפים בעבודת משטרת ישראל.

ו. ביה"ס שואף כי תלמידים רבים ככל האפשר ילמדו תחומים שונים ממדעי החברה מתוך רצון כי הם יבינו תהליכים המתרחשים בחברה הישראלית ויידעו לנתח אותם.

2.רציונל

תחום דעת:

א. התוכנית מושמת בתחום מדעי החברה. התצריך הראשוני(הבסיסי) הוא החיבור בין הסוציולוגיה לבין הקרימינולוגיה. להלן פירוט כל נקודות ההשקפה בין שני תחומי הדעת:

הנושא בקרימינולוגיה	הנושא בסוציולוגיה - לפי שאלות חקר
1. סטייה ונורמות המושג סטייה, ערך, נורמה, יחסיות הסטייה נתונה.	מהי סטייה? מדוע אנשים סוטים מהנורמות של תרבותם(ערכת סטייה ופיקוח חברתי). כיצד משפיעה הסטייה מהנורמות של הקבוצה על תפקוד הקבוצה? (ערכת קבוצה).
2. שיטות למדידת עבריינות ופשיעה סטטיסטיקה פלילית. דיווח עצמי, מחקרי קורבנות.	מהן השיטות לחקר תופעות/ אירועים במדעי החברה? מהן השיטות לאיסוף נתונים במדעי החברה? שיטת התצפית(משתתפת, ישירה) כלי לחקר תרבויות(ערכת תרבות), שיטת הניסוי(שדה, מעבדה) ככלי לחקר קבוצות(ערכת קבוצה).

3. הסברים ביולוגיים לעבריינות הקשר בין המבנה הגנטי והפיסי של האדם אל ההתנהגות הסוטה(תיאוריות: לומברוזו, שלדון, קרטטשמר).	מהם הגורמים המשפיעים על עיצוב זהותו של האדם? תרומת התורשה והסביבה והאינטראקציה ביניהם להתפתחות הפרט(ערכת חברות).
4. הסברים פסיכולוגיים לעבריינות הקשר בין מבנה האישיות לבין ההתנהגות העבריינית	מהי זהות? כיצד היא מתפתחת? ממה מורכבת הזהות? באיזה אופן סך זהויות המשנה של הפרט בונות את אישיותו?(ערכת חברות).
5. הגישה ההתנהגותית לעבריינות עקרון החיזוק בלמידה העבריינית.	כיצד הקבוצה משפיעה על התפתחות חבריה וכיצד חברי הקבוצה משפיעים על התפקוד של הקבוצה?(ערכת קבוצה).
6. הסברים סוציולוגיים לעבריינות. הקהילה ומאפייניה כגורמי סטייה.	כיצד אנשים תופסים ומארגנים את הסביבה החברתית שלהם? במה נבדלות תרבויות של חברות שונות ובמה הן דומות?(ערכת תרבות).
7. תיאורית ההתחברות הדיפרנציאלית של סאתרלנד הקשר בין אפיוני הקבוצה וקשריה עם הפרטים בה ללמידה עבריינית.	מהן הסיבות להתגבשות אנשים לקבוצות? האם האדם יכול לחיות ללא קבוצה?(ערכת קבוצה).

8. תרבות משנה עבריינית (אלברט כהן)־ הבדלים בין סוגי כנופיות, הצרכים אותם מספקת הקבוצה העבריינית אל חברי הכנופיה.	מהי השפעת הקבוצה על עמדותיו, תפיסותיו והתנהגותו של הפרט? מהם הצרכים שמספקת הקבוצה לחברים בה?(ערכת סטייה ופיקוח חברתי).
--	--

9. תיאורית הפיקוח החברתי (הירשי)־ מנגנוני בלימה	מהו הקשר בין תופעות של סטייה חברתית לבין פיקוח חברתי? (ערכת סטייה ופיקוח חברתי)
10. תיאורית התיוג - הצורך של החברה בתיוג, תהליך הטלת התג ותרומתו ליצירת סטייה חברתית	כיצד ציפיותיה של החברה להתנהגות מסוימת ותיוגה של ההתנהגות כסוטה יכולות לגרום לתופעה של ״נבואה המגשימה את עצמה״ (לערכת סטייה ופיקוח חברתי)
הקשר בין דפוס המשפחה להתנהגות עבריינית - המשפחה ההרוסה, מתחים, גודל המשפחה, סדר לידה כגורמי עבריינות.	במה דומות ובמה נבדלות משפחות בחברות שונות ומהי תרומתה של המשפחה למילוי הצרכים החברתיים?(ערכת משפחה).

- ב. התוכנית תקנה מושגי יסוד בקרימינולוגיה תוך הסתמכות על תיאוריות מכל תחומי הקרימינולוגיה, החל מתיאוריות בסיסיות קלאסיות(כגון אנומיה וסטייה חברתית, דרקהיים ומרטון) וכלה בתיאוריות עכשוויות(תיאוריות החלונות השבורים, גיימס ק. ווילסון). בתחום של מדעי המשטרה שמה התוכנית דגש על אופי משטרת ישראל כיום תוך קישור התחום לתיאוריות בקרימינולוגיה
- ג. בתחום המדעים־ קרימינולוגיה ומדעי המשטרה ייעשה שילוב מדורג בין ההיבטים התיאורטיים שיספקו ללומד ידע והבנה של המבנה הסוציולוגי, משפטי, פסיכולוגי של תופעת הפשיעה, לבין היישום של תיאוריות אלה בחברה.
- שיאו של תהליך ההוראה הוא הסינתזה שבין כל המרכיבים והערכת ההתנהגות החברתית.
- ד. רציונל סדר הוראת נושאי הלימוד והתאמתה לאוכלוסיית תלמידי המגמה. להלן רצף הוראת נושאי הלימוד המבוסס על רצף דידקטי על בסיס של

”כלל ופרט”:

(א) **תיאוריות קרימינולוגיות** אשר יקנו לתלמיד הבנה תיאורטית של הסברים לפשיעה ולעבריינות. סדר הוראת הנושאים

1. תחום תוכן ראשוני: רקע ומבוא.

בתחום זה יחשפו לראשונה תלמידי המגמה לעולם התוכן של הקרימינולוגיה. התלמיד יכיר וידע עקרונות, מושגים ותיאוריות

הקשורים להבנת הפנומן העברייני. להלן פירוט תתי הנושאים :

מבוא לקרימינולוגיה בנושא זה ילמד הקונטקסט של לימודי הקרימינולוגיה תוך קישור לעולם התוכן של מדעי החברה.

ילמדו מושגי בסיס בתחום הקרימינולוגי והקריטריונים לראיית התחום הקרימינולוגי כתחום מדעי.

הגדרות משפטיות- בנושא זה ילמדו המושגים של חוק ומשפט תוך דיון במרכיבי העבירה הפלילית וסוגי העבירות

המופיעות בספר החוקים של מדינת ישראל.

סטייה ונורמה בנושא זה ייחשף התלמיד למושגים בסיסים המהווים תשתית לתיאוריות קרימינולוגיות כמו סטייה ונורמה.

ילמד הקשר בין מושגים אלה לבין ההגדרות המשפטיות של פשיעה שנלמדו בשיעור הקודם (הגישא הלגאלית).

מדידת עבריינות בנושא זה ילמד התלמיד את ההיבטים השונים הקשורים למדידת פשיעה ועבריינות. התלמיד ילמד את

מאפייני הפשיעה בישראל ואת משמעות השינויים שחלו בתמונת הפשיעה במהלך השנים.

2. תחום תוכן שני: הסברים ביולוגיים לעבריינות.

ההסברים הביולוגיים לעבריינות הינם ההסברים הראשוניים לעבריינות לפי סדר כרונולוגי, על כן הם ילמדו בתחילת לימוד

הוראת התיאוריות. כמו כן התיאוריות הביולוגיות פיתחו שיטות מחקר מדעיות שהניחו אבני יסוד להפיכת התחום

הקרימינולוגי למדעי. מכאן נגזרת חשיבות נוספת להצגת התחום הקרימינולוגי בתחילת לימוד הוראת התכנים, כתחום

מדעי הכלול בתחום דעת רחב יותר של מדעי החברה.

כמו כן ההסברים הביולוגיים על שיטות מחקריהן המדעיות מתקשרים לתחום התוכן הקודם שנלמד והוא הצגת תחום

הדעת הקרימינולוגי כמדעי עפ"י הקריטריונים למדע.

במסגרת לימוד התיאוריות הביולוגיות התלמיד ילמד על סוגי עבריינים לפי המטען הגנטי שהנם נושאים, סוגי עבירות לפי

תורשה וטיפול גוף המאפיינים עבריינים.

3. תחום תוכן שלישי: הסברים חברתיים לפשיעה ולעבריינות.

בתחום זה ילמדו הגישות השונות המייצגות הסברים חברתיים לפשיעה ולעבריינות. ההסברים

הסוציולוגיים יופיעו בסדר הוראת נושאי הלימוד לאחר הקניית מושגי יסוד בפרק המבוא ומתן

הסברים ראשוניים ביולוגיים לעבריינות, מתוך רצון ליצור זיקה מיידית בין התכנים של התוכנית לעולם

התוכני תרבותי של אוכלוסיית תלמידי המגמה.

להלן הזיקה של התכנים הסוציולוגיים בתוכנית לאוכלוסיית תלמידי המגמה :

לאור ההטרוגניות הגדולה המאפיינת את אוכלוסיית התלמידים (ראה סעיף ב, "פרופיל תלמידי

המגמה", ע"מ 15) , התוכנית תדגיש את החיים יחד בעולם של רב תרבותיות. לאור זאת, ההסברים

החברתיים לפשיעה ולעבריינות יתייחסו להיבטים קרימינולוגיים של חיים בחברה רב תרבותית כמו :

פשיעה והגירה, אנומיה, תיוג, התחברות דיפרנציאלית. מכאן שסטייה ועבריינות מתפתחים

בעוצמה רבה בחברה רב תרבותית המאופיינת בקונפליקטים, מתחים, קבוצות שייכות ובמשברי

הגירה.

להלן פירוט תתי הנושאים :

- 3.1 הקהילה ומאפייניה תלמיד המגמה ילמד את המאפיינים והמשמעויות של החיים בקהילה, את ההשפעות של החיים בקהילה ואת ההשפעות של מאפיינים אלה על התפתחות סטייה ועבריינות. ילמדו מושגים הקשורים לרמת היציבות הלכידות ולרמת הסולידריות של הקהילה וההשלכות הנוגעות לרמת הפיקוח החברתי.
- 3.2 אנומיה וסטייה בנושא זה ילמדו המושגים הבסיסיים של אנומיה וסטייה על בסיס חיי הפרט בתוך קהילה. יתקיים דיון לגבי הסיבות להופעת אנומיה וסטייה על בסיס מושגים, כמו סולידריות חברתית, קונצנזוס שנלמדו בשיעור הקודם.
- 3.3 התחברות דיפרנציאלית בנושא זה ילמדו המושגים התחברות והזדהות דיפרנציאלית ומשמעותם של תהליכים חברתיים אלו על התפתחות העבריינות במסגרת הקבוצה הקטנה. ילמדו התהליכים של ההתחברות בתוך קונטקסט קהילתי שנלמד בשיעורים הקודמים. כמו כן ילמד הקשר בין אנומיה וסטייה לבין הדחף להתחברות דיפרנציאלית.
- 3.4 תיאורית תת תרבות(הסבר כללי) תלמיד המגמה ילמד את משמעות התפתחותם של תרבויות משנה בחברה נתונה. ילמדו סוגי כנופיות, מאפייני הכנופיה, שלבי ההידרדרות של הנער מהמעמד הנמוך לעבריינות. זאת בהתבסס על התיאוריה של התחברות הדיפרנציאלית ותרומת הקבוצה הקטנה לחבריה, כפי שנלמד בשיעור הקודם.
- 3.5 תת תרבות עבריינית אלברט כהן, קלאורד ואוהלין, מילר. בנושא זה ילמד תלמיד המגמה להכיר את ההיבטים השונים של תרבויות משנה עברייניות. ילמדו התהליכים בהם מתפתחת תרבות משנה זו, מאפייניה והשפעותיה של הכנופיה על התפתחות התנהגות סוטה. תת תרבות עבריינית היא אחת מהפורמציות של תתי תרבויות בחברה נתונה כפי שנלמד בשיעור הקודם.
- 3.6 תיאורית התיוג התלמיד ילמד את משמעותו של התיוג החברתי בחברה ואת ההשפעה שיש לכך על תפיסתו העצמית של האדם כעבריון. תהליך התיוג מתרחש בתוך הקשר של קהילה נתונה או במסגרת הקבוצה הקטנה, מכאן קישורו של נושא זה לשלושת השיעורים הקודמים: תרבויות משנה, התחברות דיפרנציאלית והקהילה.
- 3.7 תיאורית פיקוח חברתי-בנושא זה ילמדו מנגנוני פיקוח ובלימה למניעת עבריינות. מנגנונים אלה מופעלים בהקשר הקהילתי ע"י סוכני חברות מרכזיים כגון הקבוצה הקטנה (קישור לסאתרלנד) והמשפחה(מקושר לשיעור הבא).
- 3.8 משפחה ועבריינות - התלמיד ילמד את הזיקה הקיימת בין מאפייני המשפחה ההרוסה, עזובה נפשית, חד הורים, לבין התפתחותן של נורמות סוטות ועברייניות בקרב חבריה. ילמדו מושגים כמו שיגור תקין של נורמות, היעדר מערכת פיקוח נורמטיבית ועזובה נפשית, תוכן זה מתקשר לשיעורים הקודמים ע"י לימוד השפעותיה של מחסור במנגנוני בלימה במשפחה על התפתחות עבריינות של חברה ויישום תיאורית התיוג בתא המשפחתי.
- 3.9 הגישות האקולוגיות ילמדו הגישות האקולוגיות המסבירות את התפתחותן של מקרי עבריינות ופשעה על רקע של מאפייני מקום תוך מתן דגש על פרמטרים אקולוגיים של אותו מקום. ילמדו השפעותיה של עזובה נפשית וחברתית וזיקתם לפשיעה.
4. תחום תוכן רביעי: הסברים פסיכולוגיים לעבריינות. בתחום זה ילמדו הגישות השונות המייצגות הסברים פסיכולוגיים לפשיעה ולעבריינות. תחום תוכן זה ילמד לאחר ההסברים הסוציולוגיים כדי

ליצור רצף של הוראת התיאוריות מרמת הכלל (פשיעה ברמה קהילתית- חברתית) אל רמת הפרט (פשיעה וסטייה ברמת היחיד).

במסגרת תיאוריות פסיכולוגיות אלו ילמד תלמיד המגמה שלוש תיאוריות המניעות את הפרט לביצוע פשיעה וסטייה : האנליטית ההתנהגותית והקיומית. במסגרתן ילמד תלמיד המגמה על מורכבותה של האישיות, על שכבות התודעה כגורמי עבריינות ועל מנגנוני הגנה בהם משתמשים עבריינים כדי להצדיק את מעשיהם.

(ב) סוגיות ותופעות פשיעה.

בתחום זה ילמדו תלמידי המגמה סוגיות מרכזיות בתחום הפשיעה והעבריינות שיש להן משמעות מיוחדת עבורם. תחום זה מהווה **היבט יישומי** לגישות התיאורטיות שנלמדו בשיעורים הקודמים. המכנה המשותף לסוגי הפשיעה שילמדו בשיעורים הבאים הוא השפעת קבוצת השווים על המוטיבציות לביצוע עבירות בקרב מתבגרים. סדר הוראת התכנים של סוגיות אלה יעשה מהכלל (קבוצת השווים) אל הפרט - לימוד סוגיות ותופעות ספציפיות של פשיעה הכוללות שני מישורים : האחד- תופעת הפשיעה הנוגעת להרכב תלמידי המגמה בקשרי הגומלין המתקיימים בין אוכלוסיית התלמידים העולה לוותיקה. השני- לימוד סוגיות פשיעה נבחרות הנפוצות בקרב מתבגרים. הדיון במישור הראשון עוסק **בהגירה ועבריינות**.

העיסוק בסוגיה זו נוגע ישירות לאוכלוסיית תלמידי המגמה הן ביחס לתלמידים שהנם עולים חדשים העוברים משברי קליטה והן ביחס לתלמידים הוותיקים המגיבים כלפיהם ההתנהגויות כמו : תיוג, ניכור וניתוק. הדיון בסוגיה זו יעשה תוך שימוש במושגים ועקרונות שנלמדו בשיעורים הקודמים כמו : התחברות דיפרנציאלית, תיוג, משבר הגירה משפחתית והתנגשות תרבותית. להלן פירוט התכנים הנלמדים :

1. **התנגשות תרבויות** - התלמיד ילמד על תהליכי הדה סוציאליזציה והרה סוציאליזציה בקרה מהגרים כגורמים להתנגשות בין תרבויות. תהליכים אלה מאפיינים את מצבם של מהגרים באופן כללי. בשיעור הבא ילמדו המאפיינים הייחודיים של אוכלוסיית העולים בישראל.
 2. **העלייה והעבריינות בישראל** בנושא זה ילמדו מאפייני משבר הקליטה העובר על אוכלוסיית העולים בישראל. הדיון יתמקד במתן דוגמאות של עולי שנות ה- 50 עד שנות ה- 80. כמו כן ילמדו מאפייני הפשיעה והעבריינות בקרב אותם עולים באותן השנים.
 3. **עליה ועבריינות בישראל** שנות ה-90 שנות ה-2000. בשיעור זה ילמדו המאפיינים הדמוגרפים של העולים מאתיופיה ומחבר העמים ויתקיים דיון על אופי המשבר התרבותי הנובע מקליטתם, מה שמוביל לאימוץ דפוסי עבריינות. הדיון יתבסס על מאפייני ההתנגשות התרבותית שנלמדו בשיעור קודם. הדיון במישור השני עוסק **בסוגי עבירות נבחרות**. במישור זה ילמד תלמיד המגמה ארבע עבירות ספציפיות הנפוצות בקרב מתבגרים. עבירות אלה הן לעיתים קרובות תוצאה של השפעת יחסי הגומלין המתקיימים בקרב חברי קבוצת השווים. הנושא הראשון שילמד הוא השימוש האסור בחומרים מסוכנים. תופעה זו נוגעת לחלק גדול מבני הנוער המשתייכים לקבוצת השווים המאפיינת את כלל תלמידי המגמה. שיקול נוסף לכך שעבירת השימוש בסמים ילמד כנושא ראשון הוא השיקול החינוכי ערכי הנובע מהנזק הקשה הנגרם לבני נוער כתוצאה משימוש בסמים.
- להלן פירוט התכנים הנלמדים :

1. הגדרת המושג חומר פסיכואקטיבי ומיונו לקבוצות. נושא זה מקנה הבנה לגבי סוגי הסמים

2. ההתייחסות אל חפ"א בשיעור זה יכירו התלמידים את ההתייחסות החברתית לשימוש בסמים מסוכנים : יחסה של החברה לתופעת השימוש בסמים לאורך מהלך ההיסטוריה. ילמדו צורות שימוש בסמים שהשתנו במהלך השנים כמו בטקסים ובפולחנים דתיים בהם השימוש היה לגיטימי לעומת מצבים בהם החברה הכריזה שימוש אה ליגאלי בכל צורות השימוש בחפ"א כמו בתקופת היובש בארה"ב. יתקיים דיון על משמעות היחס לבעיות סמים מסוכנים על בסיס דוח הוועדה הבין משרדית, 1983.

3. ההיבט הפלילי של חפ"א בשיעור זה ילמד המצב החוקי של השימוש בסמים אסורים במדינת ישראל, זאת לאחר שהתלמידים למדו את ההקשר החברתי קודם לכן. הלימוד יתבסס על פקודת הסמים המסוכנים.

4. התמודדות עם שימוש בסמים מסוכנים בשיעור זה ילמדו שלושת צורות מניעה : ראשונית, שניונית ושלישונית. ילמדו הפעילויות המרכזיות להתמודדות עם סמים מסוכנים בכל אחת משלושת הרמות. הנושא השני שילמד הוא עבריינות צווארון לבן.

נושא עבריינות צווארון לבן ילמד גם הוא במסגרת העבירות המתבצעות על רקע המוטיבציות המניעות בני נוער להתנהגות עבריינית. התלמידים ילמדו את המאפיינים הייחודיים של עבירה מסוג זה ויעריכו את חומרתן ונזקהן לחברה. דגש מיוחד יינתן על עבירות צווארון לבן הנפוצות בקרב בני נוער כמו זיוף צקים, מסמכים, שימוש בכסף מזויף משום שבני נוער בתקופת חיים זו מגלים נטייה לרווחים קלים שנובעים מעבירות צווארון אלה.

הנושא השלישי שילמד הוא פשיעה ועבריינות תנועה נושא זה הנו רלוונטי לכלל אוכלוסיית תלמידי המגמה המוציאים רישיונות נהיגה בגילאים אלה. בנושא זה ילמדו התלמידים את ההבדלים בין עבריינות תעבורה לעבריינות רגילה, את הסיבות לשכיחות הגבוהה בתאונות דרכים בקרב צעירים, את סוג הענישה ובחינת יעילותם בקרב צעירים. הנושא הרביעי שילמד הוא התנהגות אלימה בקרב מתבגרים. נושא זה הנו רלוונטי לכלל אוכלוסיית תלמידי המגמה הנוהגים להשתייך לקבוצת התייחסות של בני הנוער, בה עלתה שכיחות מקרי האלימות בשנים האחרונות. בנושא זה ילמדו התלמידים את מרכיבי האלימות ודרכי ביטוייה, הגורמים לשימוש בכוח כופה, כל זאת על מנת לאפשר להם לזהות את האלימות בסביבות חברתיות שונות, לסווגה כסטייה חברתית ובכך להוקיע אותה מקבוצת השווים.

(ג.) פנולוגיה - תורת הענישה

לימוד תיאוריות פנולוגיות במסגרתן ייחשף התלמיד לסוגי ענישה ולקשר שבין סוגי ענישה לבין גישות קרימינולוגיות שונות. הגישות הפנולוגיות מבוססות במידה רבה על אסכולות קרימינולוגיות והן מבטאות **תפיסה תיאורטית** של תגובה חברתית לפשיעה. להלן פירוט תכני הלימוד :

1. תחום תוכן ראשוני : רקע + מבוא

בתחום תוכן זה יחשפו התלמידים לעולם התוכני של הקרימינולוגיה, לצורות ביטוייה של הפנולוגיה בתחום הרחב של הקרימינולוגיה ולהתפתחותה ההיסטורית והחברתית של הפנולוגיה בהתאם להתפתחותן של אסכולות פילוסופיות במקביל (האמנה החברתית, אסכולות תועלתיות)

מבוא לפנולוגיה: בנושא זה יכיר התלמיד את החיבור והקשר שבין הפנולוגיה לתחום הקרימינולוגיה

ואת התיאוריות המסבירות את מהות הענישה

מטרות הענישה: בנושא זה יכיר התלמיד את חלוקתן של מטרות

הענישה לפי תרומתן לחברה" תועלתיות, תועלתיות לפעמים, ולא תועלתיות

כלל. ע"י בחינת יעילותן של מטרות ענישה אלו השתנה מהות הענישה, לאורך השנים.

2. תחום תוכן שני: סוגי ענישה מודרניים וחלופותיהם.

בתחום תוכן זה ילמדו התלמידים על שיטת המאסר המהווה מטרת ענישה תועלתית והמיישמת

את מטרות הענישה הפנולוגיות: מניעה, הגבלה והרחקה, הרתעה, נקם, תיקון, טיפול ושיקום.

בחלק זה יבחנו היתרונות והחסרונות לסוג ענישה זה, ויוצגו החלופות המודרניות העונות על מטרות

ענישה תועלתיות. להלן פירוט תתי הנושאים: המאסר במודרני: התפתחותו ההיסטורית, בעיותיו

והישגיו. בנושא זה יכיר התלמיד את שיטת הענישה השכיחה ביותר בעולם המודרני, תוך בחינת

יעילותה לאורך השנים, ויבחנו בעיותיה והישגיה.

מערכת אכיפת החוק בישראל: בנושא זה ילמד התלמיד את הביטוי היישומי של מערכת אכיפת החוק

לצורת ענישה של מאסר: את הנהלים לעצירת חשוד והבאתו לדין, את השיקולים למעצר, את

העקרונות לקביעת מידת העונש - כל זאת מתוך ההקשר הרלוונטי לאוכלוסיית בני הנוער.

תקון בקהילה: בנושא זה ילמד התלמיד את הביטוי היישומי של מטרת ענישה תיקון, טיפול ושיקום –

שיטת המבחן ועבודות שירות, שיטת הפטור ומרכזי התייצבות. תעשה בחינת מטרה זו לאור

התיאוריות הקרימינולוגיות (תיאורית התיוג, ההזדמנויות השוות).

3. תחום תוכן שלישי: ההיבט היישומי של החלופות למאסר. בנושא זה יעשה יישום של שיטות

התקון בקהילה ע"י שיחה עם קצין מבחן נוער וביקור בכלא נוער.

(ד) מדעי המשטרה

לימוד ההיבטים של ארגון המשטרה המתפקד בחברה דמוקרטית במסגרת זו ילמדו ההיבטים

ההיסטוריים, ארגוניים ותפקודיים של המשטרה. לימוד ארגון המשטרה הוא ביטוי יישומי לגישות

התיאורטיות הפנולוגיות.

המשטרה היא הארגון הגדול והמרכזי המבטא את התגובה המוסדית לפשיעה ולעבריינות. בנוסף

לכך המשטרה היא הארגון העיקרי אתו נפגש התלמיד בחיי היום יום. מפגש זה מעצב במידה רבה

את תפיסתו האזרחית כאדם בחברה דמוקרטית. סדר הוראת הנושאים בתחום זה מבוצע מהכלל

לפרט בהתאם לתחומי התוכן הבאים:

1. תחום תוכן ראשון: הרקע ההיסטורי והחברתי להתפתחות משטרת ישראל. בתחום תוכן זה ילמדו

התלמידים את מאפייניה של החברה הישראלית המתפתחת לאור השינויים הדמוקרטיים שעברו

עליה

2. תחום תוכן שני: הכרת המבנה והארגון של משטרת ישראל בתחום תוכן זה ילמדו התלמידים את

הבסיס החוקי לפעולותיה של משטרת ישראל, את המבנה הארגוני שלה דרך מחלקות השטח הפועלות בזירת אירועי הפשיעה ועם המפגש שהנה מקיימת עם הציבור הרחב. פעולותיה של מחלקות אלה (מז"פ, חקירות, מג"ב, משא"ז) מהוות את ההיבט היישומי של משטרת ישראל במלחמתה בפשיעה.

3. תחום תוכן שלישי: עבודת השוטר ועקרונות פעולתו בתחום תוכן זה ילמדו תלמידי המגמה את המאפיינים של עבודת השוטר וסמכויותיו לאור החברה שבתוכה הנו פועל. ככל שרמת הפשיעה גבוהה יוגדלו סמכויות האכיפה של השוטר ויותאמו לסגנון שטור אכיפתי. כמו כן התלמידים יכירו את עקרונות המוסר, הצדק והיושר שלאורם משרתים השוטרים את הציבור ועל פיהם הם מבצעים את תפקידם. בסיום תכנים אלו יכירו התלמידים את ההיבט היישומי של עבודת השוטר, עקרונות פעולתו בפרט ואת המבנה הארגוני שאליו הוא משתייך בכלל באמצעות הביקור במרכז ללימודי משטרה

4. תחום תוכן רביעי: הצגת מודל חלופי לשיטור הקיים בישראל המיישם את התפיסה החדשה של קירוב המשטרה לקהילה מנושא זה מתקשר לנושא הקודם ע"י קיום התפיסה הרווחת ששוטר הנו משרת הציבור ולא רק אוכף חוקים. מודל השיטור הקהילתי מציג את הדרכים בהם המשטרה מקרבת אליה את הקהילה, מקבלת אליה אזרחים במאבקה בפשיעה לצורך הגנתם עליה. בתחילה יוצגו מאפייני השיטור הקהילתי ועקרונות פעולותיה על פיהם יכירו התלמידים את דמות השיטור הקהילתי כפי שהנם באים לידי ביטוי במודלים יישומיים של שיטת שיטור זו, כגון: מודל ביי"ס פתוח, מודל משמר שכונה ומודל נפלא (נוער פועל למען איכות חיים בשכונה). בהמשך יכירו התלמידים את ההיבט היישומי של המודל בקיום שיחה עם קצין שיטור קהילתי בה יקבלו מידע עדכני, בצורה חווייתית משטח עבודתו. לבסוף יוקדש פרק משנה ליעדים נוספים שהמשטרה בישראל הציבה לעצמה לשנים הבאות מתוך מטרה להמשיך ולשרת את צורכי הציבור תוך עירוב ושותפות הדוקה עמה.

מבנה תחום הדעת המשולב

א. על יסוד עיצוב תחום הדעת מדעי החברה, ע"י המחלקה לתוכניות לימודים של משרד החינוך והנחיות המפמ"ר, מצא ביה"ס לצרף את תחומי הדעת סוציולוגיה וקרימינולוגיה. התוכנית בקרימינולוגיה מקיפה 2 יח"ל, התוכנית בסוציולוגיה מקיפה 2 יח"ל ועבודת גמר המהווה יחידת לימוד אחת. סה"כ 5 יח"ל במדעי החברה.

ב. סך הכל ילמדו 180 שעות בפריסה לשנתיים (בכיתות י"א-י"ב).

ג. הפעלת התוכנית תחל משנה"ל תשס"ו.

ד. יחידת הלימוד החמישית (עבודת ה"יחידה החמישית") תיעשה במסגרת הקרימינולוגיה ומדעי המשטרה או הסוציולוגיה בהנחיות מורי המגמה. סוגי העבודות אותן ניתן יהיה לערוך בתחום הקרימינולוגיה הינם עמדות כלפי התנהגויות סוטות והשוואה בין סוגי אוכלוסיות. לדוגמא, הבדלים בעמדותיהם של מתבגרים לעומת מבוגרים בנוגע ללגליזציה של שימוש בסמים מצמח הקנבוס או כלפי עבירות תעבורה. בעבודות מסוג זה ניתן יהיה לבדוק את המרכיב הקוגניטיבי של בעל העמדה מה הנבדק חושב כלפי ההתנהגות הסוטה, הרגשי מה הנבדק מרגיש כלפי

ההתנהגות הסוטה וההתנהגותי כיצד הנבדק היה נוהג. מכאן שישנה חקירת תופעות

סוטות ללא צורך להתערות בתופעה עצמה.

צורכי התלמיד

א. התכנית מביאה להבנה ולסינתזה בין מרכיבי ההתנהגות הנורמטיבית והאנומית לבין מערכת

האכיפה בחברה הדמוקרטית. התלמיד יעריך וישפוט ערכית את התנהגות האדם בחברה דמוקרטית

ואת אירועי היום(כמו פשיעת צווארון לבן).

ב. להלן פרופיל תלמידי המגמה :

מאפייני התלמידים	פרופיל אינטלקטואלי	תפני לימוד
דור שני ושלישי של ותיקי הישוב { שעבר ממבנה כפרי למבנה עירוני } - משפחות מבוססות כלכלית. משפחות מהמעמד הבינוני (עצמאים, יזמים, סוחרים)	בוגרי ביה"ס הממלכתי היסודי עפ"י התכנים/ הערכים המעוצבים במדינה. רמה גבוהה של תובנה הפשטה מילולית דדוקציה.	ג. תלמידי המגמה מגיעים מכיתות עיוניות ולומדים לקראת בגרות מלאה הכוללת שתי הרחבות. לצד לימודי הקרימינולוגיה סוציולוגיה, על תלמידי המגמה לבחור הרחבה נוספת מהמקצועות : ביולוגיה, מחשבים, אומנות ועוד. תלמידי המגמה לומדים בכיתה י את מקצוע מדעי החברה בהיקף של 2 שש . התלמידים מקבלים מושגים מתוך תחומי הדעת הבאים: הסוציולוגיה, קרימינולוגיה והפסיכולוגיה. עם
משפחות מצוקה (משכונות מצוקה בדור שלישי) משפחות מסורתיות { שומרות מצוות / כופרות בעיקר }.	רמה נמוכה של יכולות קוגניטיביות ללא בעיות הסתגלות או בעיות התנהגותיות	עבריינות לשם עקיפה, עזובה נפשית(תיאוריה פסיכולוגית). תרבות משנה עבריינית(אלברט כהן).
בפנימייה : טעוני טיפוח(מבנה משפחתי מעורער, מצוקה כלכלית ונפשית).	בוגרי ביה"ס הממלכתי. בעלי קשיי תובנה על רקע מצוקה סוציו-אקונומית סביבתית	התחברות דיפרנציאלית (סאתרלנד) הזדהות דיפרנציאלית (גלזר) מצב משפחתי וסטייה תיאורית תיוג.
עולים חדשים מחבר העמים איכות גבוהה אך עם בעיות קליטה ותרבות. ממערב אירופה	בוגרי בתי"ס בתרבויות שונות, בד"כ בעלי כשרים קוגניטיביים גבוהים. נתונים במצוקות	אנומיה וסטייה (דירהיים ומרטון) עלייה ועבריינות התנגשות תרבויות עלייה ועבריינות התנהגותית

שרקעה כפרי. ההתפתחות

הדמוגרפית אורבאנית יוצרת שינויים מהירים בקהילה שסביב ביה"ס נוכח בניה מואצת לגובה

והגירה של משפחות מהמעמד הבינוני אל הדיוור האיכותי החדש. ביה"ס קולט בשלב זה נוער בעל

- דור שלישי של ותיקי המושבה החקלאית, שאחיהם והוריהם היו בוגרי ביה"ס.
- מהגרים חדשים המשתלבים בנוף האורבאני תעשייתי תעסוקתי מודרני.
- בני שכונות הספר, בדור השלישי, ששימרו את מאפייני המצוקה הסוציאל-קונומית מימי המעברות ובהתאם גם מאפיינים תרבותיים ייחודיים כגון : שמירת מסורת, פשיעה.

מקום ביה"ס בקהילה

- ביה"ס משתלב במארג הקהילתי בהתאם למדיניות המנהיגות הפוליטית/ בירוקרטית עירונית ובהתאם לרוח הארגונים הבלתי פורמאליים הפעילים בעיר.
- שירות לקהילה הפקת אירועים עירוניים ושדורים בערוץ הקהילתי.
 - התנדבות גיוס תרומות לארגוני סעד. מפגש עם מוסדות מצוקה, בחגים ובאירועים. חונכות בבתי הספר היסודיים, מבצעי טיפוח הנוי במוסדות חינוך, התנדבות לשירותי מד"א, מש"אז ומוסדות גריאטריים.
 - מנהיגות נוער פעילות ענפה בתנועות הנוער בתחום ההדרכה.
 - מפעלים הנצחת שמות הנופלים במערכות ישראל ותיאור מפעלם. הנצחת זכר ניצולי השואה בעיר ותיאור קורותיהם, מיזם מתקשב.
 - מופעים מגמות מחול, ספורט, תקשורת, הנוטלים חלק באירועים עירוניים, כגון : יום העצמאות, חגים וכו'.

מעורבות הקהילה עם ביה"ס בישום התוכנית

- כאמור, התוכנית רואה את התלמידים כחלק אינטגרלי ובלתי נפרד מהקהילה ולכן משולבת במסגרת רחבה יותר של יחסי קהילה ומשטרה בישראל מתוך רצון לשים דגש באינטראקציה חיובית שבין הקהילה על כלל מרכיביה לבין המשטרה ברמה ארצית.
- שותפות זו באה לידי ביטוי בהימצאותו של שוטר קהילתי על בסיס קבוע של ביקורים דו שבועיים בביה"ס. במהלך הוא מנהל שיחות עם תלמידים מתוך רצון להקשיב למצוקותיהם ולגלות בעיות העשויות להובילם להתנהגויות סוטרות. כמו כן השוטר הקהילתי מעניק שיחות הסברה בנוגע לנוהלי בטיחות סדרים בביה"ס ואכיפת חוקים. כל זאת מתוך רצון לגרום לתלמידים להפנים את ערכי השלטון החוק כך שיעדיפו התנהגות ערכית ומוסרית מתוך מחויבות לשלטון החוק.
- כמו כן, מיקומו של כפר הנוער, במרכז הוד השרון, מצוי בזיקה ליחידת השיטור קהילתי העירונית. כך שבפני תלמידי המגמה מושם דגם חיקוי נורמטיבי של השוטרים המעורבים בחיי הקהילה בעיר :
- באמצעות סיורים בשכונותיהם, בהקמת צוותים של "משמר השכונות" מתוך אנשי הקהילה ובשמירת קשר רציף של אנשי התחנה עם הורי התלמידים באמצעות נוכחותו של השוטר הקהילתי בביה"ס.
- יחידת המשא"ז בעיר שותפה אף היא במתן הוראות והסדרים בנוגע לביטחון השוטף בביה"ס. יחידה זו מורכבת ממתנדבים שהעם הורי תלמידי ביה"ס, המוזמנים לתת הרצאות הסברה ומניעה בתחומי החבלה והמז"פ לאוכלוסיית מורי ותלמידי ביה"ס. כמו כן מתוך היחידה מוזמנים הרצאות קציני המשטרה המשולבים בתוכנית הלימודים.

לבסוף, בביה"ס מופעלות שתי תכניות הנוגעות לתכני הלימוד של תלמידי המגמה : האחת תכנית חברתית של נהיגה מונעת הנעשית בשיתוף אנשי

קהילה וקציני בטיחות ושוטרי תנועה. תכנית זו עשויה להעניק ידע מקדים

לתלמידי המגמה בכל הנוגע לתכנים של פשיעה ועבריינות תעבורה.

השנייה התוכנית "להיות אזרח" המכוונת להיות אזרח טוב בקהילה.

תכנית זו משלבת תכנים של אזרחות במדינה דמוקרטית, דרכים לכיבוד החוק והענקת כללי

משמעת. מגמה זו תואמת למטרת התוכנית הדוגלת בעיצוב הנוער המגיע לביה"ס בכלל והמשתייך

למגמה בפרט, ב"כור היתוך" לקראת אזרחות טובה ופעילה במדינה דמוקרטית על יסוד ערכים

ונורמות דמוקרטיים כפי שהינם משתקפים בעבודת משטרת ישראל. תלמידי המגמה

נחשפים לערכים אלה בתכנים של אתיקה משטרתית, שיטור קהילתי מודל חלופה וסגנונות שיטור.

המשאבים לטובת התוכנית

- חדרי לימוד, חדר ספריה, אולמות, עזרים אור קוליים.
- הרצאות, סיורים, הסעות.
- שילוב באשכולות הלימוד על מנת להקל על הבוחרים בתוכנית.
- עידוד הסברתי בכתות, בעיתון ביי"ס ובמקומונים.

צורכי ביה"ס.

התוכנית בנויה לענות על צורכי ביי"ס תיכון מוסינזון ועל צורכי פנימית כפר הנוער כאחד. המוסד החינוכי מכשיר כיום את תלמידיו לחיי אזרחות טובה, תוך הקניית חינוך על יסודי. הוא שואף וחותר להקנות לחניכיו השקפת עולם ליברלית ומערכת הלכות חיים שיושתתו על יחסי אנוש תקינים, אהבת הבריות וסובלנות הדדית. הפנימייה הרואה עצמה כפנימייה מחנכת מצביעה על כיוונה להפוך ילדים מקבוצות שוליות בחברה (עולים חדשים, טעוני טיפוח, מיעוטי יכולת) לאזרחים מועילים לעצמם ולחברה. תלמידי המגמה יצרו מחויבות לשמירת החוק במדינה, יפנימו עמדות חיוביות כלפי שלטון החוק וגורמי אכיפת החוק ויתרמו למשטרה ולקהילה.

המורה

מורת התכנית וכותבת התוכנית סיימה בהצלחה לימודי תואר ראשון בקרימינולוגיה ובחינוך, וכן לימודי תואר שני בקרימינולוגיה במסלול מחקרי יישומי מניעת. בנוסף הינה בעלת תעודת הוראה בקרימינולוגיה מביה"ס לחינוך באוניברסיטת בר אילן. מורת התכנית עבדה במשטרה במחלקת משא"ז, הייתה שותפה לבניית תכניות מניעה לשימוש בחפ"א, התנדבה לקו הפתוח של מחלקת קידום נוער, העבירה תכניות טיפוליות לילדי שכונות מצוקה בדרום ת"א ומשמשת 10 שנים כמורה ל מדעי החברה (הוראת סוציולוגיה, פסיכולוגיה וכתובת עבודות גמר) ולאזרחות, מתוכם 7 שנים בהוראת קרימינולוגיה. מתוך עבודת המורה כקרימינולוגית במסלול היישומי עולה הצורך לשלב בתוכנית לצד התיאוריות הקרימינולוגיות דרכי הוראה מגוונות (הרצאות אורחים של קציני משטרה, סיורים מקצועיים),

לצד הרצון לאפשר לתלמידים לחוות את ההיבט היישומי של הקרימינולוגיה עם ההביט התיאורטי.

3. מטרות התכנית

. מטרות בתחום הקוגניטיבי

1. התלמיד יידע את מרכיבי נורמות ההתנהגות החברתית.

2. התלמיד ידע את ההסברים המדעיים פסיכולוגיים, סוציולוגיים ומשפטיים לנורמות אלה.
3. התלמיד ידע את מנגנוני השיטור הקהילתי ואת מנגנוני אכיפת החוק.
4. התלמיד יבין את מערכת יחסי הגומלין בין נורמות ההתנהגות בקהילה לבין המשטרה
5. התלמיד יישם את הבנת יחסי הגומלין בין הקהילה לבין המשטרה באירועי פשיעה בחברה הישראלית.
6. התלמיד יעשה אנליזה של אירועי פשיעה תוך בחינת היבטים שונים של אירוע. כגון : היבט סוציולוגי, ביולוגי, פסיכולוגי ומשפטי.
7. התלמיד יצור סינתזה בין תחומי הדעת השונים אותם למד סוציולוגיה, קרימינולוגיה ומדעי המשטרה.
8. התלמיד יישם שימוש בעקרונות ובכללים שנלמדו בעבר במצבים אחרים השונים מהמצבים שהוא הכיר מניסיונו הקודם, בעת ביצוע התלקיט.

ב. מטרות בתחום הריגושי- כד לפי הטקסונומיה של קראתוול

1. התלמיד יקבל את נורמות ההתנהגות החברתית ואת מרכיבי ההתנהגות הסוטה
2. היענות התלמיד ילמד להיענות לגורמי האכיפה של החוק ולתרום למשטרה מתוך רצון להיענות ולקבל תחושה של סיפוק בהיענות
3. התנהגות ערכית התלמיד יפנים את ערכי שלטון החוק ואת חלופותיו, ועל כן יעדיף ערכית ומוסרית תהליך זה מתוך מחויבות לשלטון החוק.
4. ארגון ערכים התלמיד יארגן את ערכיו מתוך מחויבות לשמירת החוק והסדר בחברה.
5. אפיון קבוע התלמיד יתנהג בהתאם למערכת הערכים המאורגנת שרכש תוך יצירת מחויבות לאקלים מיטבי בביה"ס ומחויבות לעיצוב מערכת יחסים עם המשטרה.

ג. מטרות בתחום המיומנויות

1. התלמיד יידע לנתח גרפים, סיטואציות, טבלאות מתוך ביצוע משימות התלקיט.
2. התלמיד יידע להשתמש במאגרי מידע, לקרוא אותם בצורה עצמאית ולהסיק מהם מסקנות תוך ביצוע המשימות הקבוצתיות והאישיות שבתלקיט.
3. התלמיד ידע את עבודת המשטרה בהתאם לתיאוריות שלמד, וזאת תוך התבססות על הסיורים שיחוה בשטח ועל סמך צפייה בקטעי סרטים.
4. התלמיד יבין את עבודת המשטרה(תוך שימוש במושגים, רעיונות ותיאוריות) באמצעות הגשת דוחות סיור וצפייה לאחר סיור לימודי או צפייה בסרט.
5. התלמיד יעריך תהליכים המובילים להופעתן של הפרעות התנהגות שונות וידגים צורות התמודדות והטיפול בהן.
6. התלמיד יידע לבנות תלקיט שבו יכללו משימות קבוצתיות ואישיות שאותם יבצע במהלך לימודיו במגמה. בניית התלקיט תתבצע תוך כדי יישום חמשת המטרות בתחום המיומנויות.

4. דרכי הוראה

התוכנית משלבת דרכי הוראה מגוונות החל מהוראה פרונטאלית בכיתה ע"י מורה המגמה עבור דרך

הרצאות ופאנלים של אנשי מקצוע מהשטח וכלה סיורים בשטח, לפי הפירוט הבא :

א. הרצאות ולימודים פרונטליים של מורה המגמה.

ב. ביצוע משימות קבוצתיות ואישיות מתלקיט העבודות.

ג. הרצאות מקצועיות של : עובד קידום נוער, קצין מז"פ, קצין חקירות, קצין שיטור קהילתי, קצין

מהיחידה לחקירת פשעים חמורים, קצין מבחן לנוער, שופט נוער.

ד. פאנלים של מומחים : פסיכיאטר, פסיכולוג, קרימינולוג, עובד סוציאלי, קצין ממחלק הסמים.

ה. שימוש באביזרי הוראה מגוונים : קלטות וידאו שהופקו ביחידות המשטרה, שקפים, קטעי עיתונות

וטלוויזיה.

פירוט הסרטים:

* סרט וידאו־ מג"ב ב"ים.

* סרט וידאו־ פעילות משא"ז(משמר אזרחי).

* סרט וידאו־ מז"פ(מחלקה לזיהוי פלילי).

* סרט וידאו־ יש"ק(יחידה לשיטור קהילתי).

ו. סיורים מקצועיים :

* סיור בכלא "אופק" לנוער.

* סיור בתחנת המשטרה(במרחב יפתח).

* סיור במלמ"ש(מרכז ללימודי משטרה).

מטרות משימות קבוצתיות:

משימה קבוצתית - הכנת סקר.

א. התלמיד יישם הכללות ומסקנות מתחום הקרימינולוגיה.

ב. התלמיד יכיר כלי מחקר שבו ניתן לנתח תופעות חברתיות סוטות.

ג. התלמיד יסיק על תופעות חברתיות מנקודת מבטו, קווי מחשבתו תוך חקירה מדעית אישית.

ד. התלמיד יידע לרכז נתונים ולעבד אותם באמצעות טבלאות וגרפים.

משימה זו חשובה לאוכלוסיית תלמידי המגמה מכיוון שתוכנית הלימודים המורחבת כוללת את

היחידה החמישית של כתיבת עבודות גמר במדעי החברה. מכאן חשוב להקנות בסוף לימוד

התכנים בכיתה י"א, כלים מדעיים לשיטות מחקר באמצעות המשימה להכנת סקר

מקדים. כך שתלמידים בעלי פרופיל אינטלקטואלי גבוה, על סמך התנסות ראשונית זו, יוכלו להעמיק

ולחקור תופעות חברתיות וקרימינולוגיות לקראת סוף לימודיהם במגמה בכתיבת עבודת היחידה

החמישית, מה שיוביל אותם למצוינות. ואילו תלמידים בעלי רמה נמוכה של יכולות

קוגניטיביות ישכללו את הישגיהם בתרגול הכנת עבודת

משימה קבוצתית - מצב משפחתי וסטייה בקרב מתבגרים.

- א. התלמיד ידע דפוסי תקשורת ויחסים במשפחה, במגמה לנטרל מוקדי מתיחות העלולים להוביל להתנהגויות לא רצויות כדוגמת השימוש בסמים ובאלכוהול.
- ב. התלמיד יצור נכונות לקליטת השפעות חיוביות ממשפחתו, באופן שיהווה משקל נגד להשפעות שליליות העשויות להיות מופעלות ע"י קבוצת הגיל בתחומים שונים.
- ג. התלמיד יפנים את הצורך להסתייע במשאבי המשפחה בעתות מצוקה ומשבר.
- ד. התלמיד יבין את הצורך להימנע מהזדהות עם דגמי חיקוי שליליים מקרב קבוצת השווים אליו הוא משתייך.

משימה זו חשובה לאוכלוסיית התלמידים משתי סיבות עיקריות:

האחת: דרך משחק התפקידים התלמיד יפנים את הצורך בקליטת מסרים חיוביים ממשפחתו כך שיהוו חיסון נגד להשפעות שליליות המופעלות ע"י קבוצת השווים. מה שיתרום לצמצום עבריינות נוער על רקע חברתי כמו עבירות תנועה, שימוש בחפ"א ובגילויי אלימות.

השנייה: לאור ההטרונגויות הגבוהה של אוכלוסיית התלמידים, היא הרצון לגבשם מעבודה יחדנית אינדיווידואלית לעבודה קבוצתית משותפת ובכך ליצור גאוות יחידה למגמה.

מטרות סיורים לימודיים

מטרות סיור לימודי למרכז הלימודי המשטרה:

1. התלמיד יכיר את התפתחות השיטור העברי מתקופת המנדט הבריטי ועד ימינו.
2. התלמיד יבין את תפקידיה של משטרת ישראל.
3. התלמיד יכיר את מערך החבלה במשטרת ישראל
4. התלמיד יכיר את יכולת המשטרה בתחומי הפעלת בעח"י.

הסיור במלמ"ש חשוב לתלמידים משום שהוא מאפשר מפגש בלתי פורמאלי בינם לבין השוטרים, מה שעשוי לקרבם למשטרה, לגרום להיענותם לגורמי אכיפת החוק ואף לתרום למשטרה במסגרת התנדבות למשא"ז.

מטרות סיור לימודי לשירות כתי הטוהר:

1. התלמיד יכיר את מבנהו הפיסי של הכלא
2. התלמיד ידע את יעדיו העיקריים של השב"ס
3. התלמיד יבין את ארבעת כיווני הפעולה המרכזיים של השב"ס
4. התלמיד יכיר את דפוסי הסמכות המאפיינים יחסי סוהר – אסיר

הסיור בבית הכלא נחוץ לתלמידים כיוון שהוא מאפשר להם להכיר בפועל את התוצאות שמגיעות לנוער העובר עבירות, ובכך יהווה גורם מרתיע עבורם מלבצע עבירות כמו: תנועה, סמים ואלימות כמו כן הסיור בשב"ס מהווה פאן יישומי של מטרות ענישה פנולוגית שנלמדה בכיתה: מטרות ענישה תיקון, טיפול ושיקום.

- לפני כל סיור תינתן לתלמידים סקירה על ידי מורה המגמה או נציג המוסד בו מבקרים על מהות

הסיור, חשיבותו והקשרו לתוכנית הלימודים.

- בסיום הסיור יונחו התלמידים להגיש דף סיכום סיור בהתאם לנקודות שיינתנו להם מראש על ידי מורה המגמה.

- התלמידים ייבחנו במסגרת הבחינות גם על הסיורים.

מטרות צפייה בסיס "שמור על העתיד":

1. התלמיד יזהה את הנזקים והסכנות הכרוכים בשימוש בסמים.
 2. התלמיד יבחין בין ההתייחסות לקוד החברתי לצד ההתייחסות לקוד הרפואי בנוגע לשימוש לרעה בסמים
 3. התלמיד יכיר את ההתייחסותה של מערכת הענישה בישראל לשימוש לרעה בסמים לפי פקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש, 1973).
- סרט זה חשוב לתלמידים משום שהינו מהווה פאן יישומי לנושא החפ"א הנלמד, זאת ע"י הצגת קבוצות הסמים על צורותיהם השונות, דיון בהיבטים החברתיים והמשפטיים של שימוש לרעה בסמים. כמו כן הצפייה בסרט, החושפת השפעות שליליות של הסם על האדם ומתארת דרכי ענישה, עשויה להוות גורם מרתיע לשימוש בחפ"א ברב המתבגרים.

מטרות צפייה בסרט מז"פ:

1. התלמיד ידע את תפקידיה של היחידה לזיהוי פלילי בתוך המערך המשטירתי
 2. התלמיד יתאר את סוגי הבדיקות הנעשות במז"פ ויבין את מטרותן
 3. התלמיד יכיר זירת פשע בכל הקשור לאיסוף ושימור מוצגים וראיות.
- סרט זה חשוב לתלמידי המגמה משום שהינו מהווה פאן יישומי לעבודת המשטרה במחלקת הזיהוי הפלילי לגבי אופן ביצוע איסוף ממצאים מהזירה, סוגי בדיקות שנערכות והבנת חשיבות עבודת המז"פ במערך פענוח מקרי פשיעה.
- כל הפריטים הנ"ל ישולבו בתוך מערך השיעורים שיפורט בהמשך, ויהוו חלק בלתי נפרד ממערך הלימוד, כולל ההתייחסות לכך בבחינות השונות.

תרומתן של המשימות הקבוצתיות:

- המשימה הקבוצתית הראשונה בתלקיט העוסקת בהכנת סקר תבוצע ע"י קבוצות חקרן צוות של 3-4 משתתפים) העוסקים במשותף בפעילות חקר. יחד הם מתכננים את דרכי הפעולה, מבצעים את המשימה ומגיעים לתוצאות. קבוצות חקר אלה חייבים לסמוך על שיתוף פעולה קבוצתי כדי שכל אחד מחברי הצוות יגיע להשגת המטרה של קבלת הערכה מקסימלית בביצוע המשימה) זו הסיבה שכל תלמיד בקבוצה יגיש את אותה המטלה). כדי להשיג מטרה זו כל קבוצה תתאפיין בעבודת צוות יעילה הכוללת:
- מטרה ברורה) השגת ציון גבוה במשימה)
 - מטרת הצוות ידועה ומוסכמת, וקיימת מחויבות להשגתה
 - חברי הצוות יודעים את תפקידם ומה נדרש מהם לעשות.

כך שתרומתה של העבודה בקבוצות מתבטא ביצירת קבוצות חקר המקנות למשתתפים מיומנויות מחקר וחשיבה מדעית בסביבה חברתית לימודית, המעודדת סקרנות ורצון לשיתוף פעולה. בתהליך חינוכי מסוג זה רוכשים המשתתפים כרכים של יצירה וחשיבה ביקורתית, יוזמה חשיבתית ואחריות אישית. תהליך הלמידה בקבוצות חקר אלה הוא חברתי ומחייב תקשורת בין אישית והתנסות ביחסי גומלין עם הזולת לצורך השגת תוצאה מרבית.

המשימה הקבוצתית השנייה המופיעה בתלקיט והעוסקת בקשר בין מצב משפחתי וסטייה בקרב מתבגרים, מבוססת על משחק הדמיה- סימולציה. משחק זה הנו פעילות קבוצתית, בה מדגימים המשתתפים מציאות מורכבת נתונה הניתנת לשליטה (מפגש הור"י מתבגר). משתתפי הקבוצה מנהלים משא ומתן כדי להכריע בין שיקולים ותפיסות חלופיות ולקבל החלטות. בפעילות משימתית זו כל חבר קבוצה בוחן, מעריך ומוווסת רעיונות עקרוניים ותיאוריות במצבים דמויי מציאות (בחינת תהליך הרה" סוציאליזציה, ותיאוריית הפיקוח החברתי).

מכאן שתרומתה של המשימה הקבוצתית מתבטא בהקניית מיומנויות וברכישת ניסיון בפעולות מחשבתיות מורכבות. המשתתפים חושבים על הבעיות, מנתחים את הנתונים, בוחרים בין אלטרנטיבות ומחליטים להגיב בצורה שקולה. כמו כן, הלמידה המתבצעת דרך משחק תפקידים גורמת לטרנספר (העברה של הלמידה) ברמה גבוה יותר ומכאן תורמת להבנת הקשר בין מצב משפחתי וסטייה בקרב מתבגרים.

- פריסת התוכנית על פני שנות הלימוד- ראה טבלה מצורפת.
- פירוט תכני הלימוד בנושאים השונים- ראה בהמשך
- מכיוון שהרשימה הביבליוגרפית מכילה פריטים רבים לתלמיד יקובצו כל הפריטים הביבליוגרפים הנוגעים לחומר הלימוד ושאינם כלולים בספרים המרכזיים בתוך מקראה שתיערך ע"י מורה המגמה ותימכר לתלמידי המגמה בביה"ס.

ייחודיות התוכנית:

1. א. התוכנית המוגשת בזאת איננה כלולה במתאר תכונות היסוד המוכרות ע"י משרד החינוך בתחום מדעי החברה.
- ב. מדעי המשטרה הינו תחום אינטרדיסציפלינרי חדש כשלעצמו והתאמתו להוראה בביה"ס העל יסודי דורשת התמחות ייחודית.
- ג. הרצון ליצור אצל הנוער רצף קוגניטיבי בין ידיעת המאפיינים החברתיים הנורמטיביים והסוטים לבין היכולת לנתח ולהעריך את ההתנהגות האישית והחברתית מכילה יסודות שאינם באים לידי ביטוי בתחומי דעת אחרים, על כן ייחודיות התוכנית.
- ד. סינתזה בין תיאוריות סוציולוגיות, פסיכולוגיות, חוק ומשפט לבין תופעות חריגות בהתנהגות החברתית בכלל ובחברת הנוער בפרט- מצדיקה תכנית ייחודית.
- ה. המבנה המגוון והמאורגן של אוכלוסיית ביה"ס ומבנה השיטור העירוני מזמן היבטי הערכה ועיצוב נורמות התנהגות בקרב הנוער התורמות באופן ייחודי ובלעדי לאקלים המיטבי בביה"ס.
- ו. צירוף המאפיינים הייחודיים של חניכי ביה"ס לכלל שלמות חברתית יוצרת אצל הלומדים חשיבה רב כיוונית ויצירתית בהתמודדות עם מצבים חברתיים.

ז. ייחודיות התוכנית באה לידי ביטוי בניצול דרכי למידה והערכה חלופיים, כגון : שילוב מומחים מתחומי המחקר והשטח בהוראה. שילוב עזרים אור קוליים המעוצבים ע"י מומחים.

ח. בניית תלקיט המאפשר התנסות אישית בעבודת השיטור ובתיאוריות קרימינולוגיות, תוך הקניית מיומנויות יישומיות והענקת כלי חשיבה.

2.להלן השואה בין תכנית הלימודים בקרימינולוגיה ומדעי המשטרה שאושרה למשטרת ישראל לבין תכנית הלימודים הייחודית שנבנה לביה"ס :

תכנית משטרת ישראל	תכנית ייחודית לבית הספר	רציונל
מבוא לקרימינולוגיה מדע או דיסציפלינה הגדרות הפשיעה השונות	מבוא לקרימינולוגיה הצגת הקרימינולוגיה כמדע הגדרות הפשיעה	פתיחה זהה בשתי התכניות : התלמיד יכיר את התחום הקרימינולוגי על הגדרותיו השונות . התלמיד יבין את ההבדלים בין הגדרות הפשיעה השונות לפי תחומי דעת. תלמיד יבין את חשיבות הגדרת התחום הקרימינולוגי כתחום מדעי .
אין אזכור	סטייה ונורמות ומדידת עבריינות.	התלמיד יכיר את התחום הקרימינולוגי מתוך הסביבה החברתית המקיפה אותו. למשל, סקר קורבנות ודיווח עצמי.
התפתחות המשטרה כתוצר של שינויים חברתיים דמוקרטיה ומשטרה / חירות מול כפייה	אין אזכור	התוכנית בנויה על רצף של תאוריות המסבירות מקרי פשיעה וסטייה ללא הכנסת התחום המשטרי בתחילת לימודיו של התלמיד. נושאים אלו לא נכללו בתוכנית בשל הרצון להתמקד בנושאים רלוונטיים, עכשוויים והקשורים ישירות לעבודת המשטרה בשדה.
תיאוריות ביולוגיות ופסיכולוגיות {בהיקף של 4 שעות שבועיות }	הסברים ביולוגים לעברייניות פסיכולוגיים {בהיקף ש 7 שש }	התוכנית הייחודית מקיפה מספר שעות גדול יותר במטרה להעניק לתלמיד הסבר שלם ורחב {תוך שימוש במספר תיאורטיקנים מגוון יותר} בכל הנוגע להיבטים הביולוגים והפסיכולוגים של העבריינות
שיטות שיטור, מבנה וארגון, משטרת ישראל תפקידי המשטרה	מבנה וארגון משטרת ישראל שיטות שיטור ותפקידי משטרת ישראל	שלושת הנושאים הועברו לסוף התכנים הנלמדים בכיתה יא' , לאחר סיום לימוד התאוריות הקרימינולוגיות בהכרת הפנומן העברייני.
הסברים סוציולוגיים לעבריינות דירקהיים ומרטון תת תרבות עבריינית אלברט כהן תרבות פנאי דאונס ורוט טכניקות ניטרול סייקס	הסברים סוציולוגיים לעבריינות הקהילה ומאפייניה אנומיה וסטה דירקהיים ומרטון סאתרלנד התחברות דיפרנציאלית גלזר הזדהות תרבות משנה עבריינית" אלברט כהן, קלאורד	הצגת הפשיעה מן ההיבט הסוציולוגי בתוכנית כמקשה אחת(לימוד השלמות למשנתם של סאתרלנד ואלברט כהן מתלמדיהם) : נתינת הסבר כוללני של הקהילה ומאפייניה ומשם הסבר מתיאוריות

ומצא.	ואוהלין, וולטר ומילר	פרטניות.
תיאוריה אקולוגית	תיאוריה אקולוגית	מאתן הסבר לפשיעה
אסכולת שיקאגו.	תיאורית החלונות אסכולת השבורים", שיקאגו.	ועבריינות בקרב הנוער העולה
טכניקות ניטרול	אין אזכור	תוכן זה כלול במתן הסברים פסיכולוגיים לעבריינות תחת נושא משנה של מנגנוני הגנה
חקירות	חקירות	תוכן זה מופיע לצד פירוט משרדי תחנת המשטרה מתוך בניית רצף לוגי של חטיבת "מבנה ותפקידי תחנת המשטרה.
אין אזכור	עבריינות בני טובים	אזכור נוסף של הנושא נמצא בחקירות נוער הכלול בהיבט היישומי של עבודת המשטרה הפועלת לפי תיאוריות התיוג
אין אזכור	מצב משפחתי וסטייה	הסבר עבריינותם של צעירים על רקע הסביבה המשפחתית ממנה מגיעים חלק מתלמידי המגמה (משפחות מצוקה קשות יום)
תיאורית התיוג הבסיס לתיאוריה המשמעות החברתית	תיאורית התיוג מודלים לתיוג חברתית היישום במסגרת התא המשפחתי היישום במסגרת עבודת המשטרה	לתיאוריה נוספו תכנים הקשורים החברתית של תלמידי המגמה: תיוג במסגרת המשפחתית (גורמים וכישלונות) עם מתן דגש במניעת עבריינותם של צעירים במסגרת עבודת המשטרה (אופן מעצר, חקירה, עיכוב קטינים). מספר השעות הוקטן מ-8 ל-6 ש"ש משום שסדר פנימי זה יוצר מבניות בהוראת התכנים_ובהבנתם ע"י התלמידים מה ש"חוסך שעות לימוד.
מבוא לפנולוגיה	מדעי המשטרה	בעוד שהתוכנית המשטרתית עוברת לעסוק בפנולוגיה, הייחודית עוברת לעסוק במדעי המשטרה, מתוך חשיבה של מעבר מבסיס רחב ומוצק של תיאוריות קרימינולוגיות אל הפאן המעשי של עבודת השוטר,

		כך שהתלמיד יישם בהתאם התיאורטיים שהוענקו לו בתחילת לימודיו את עבודת השדה
משטרה וחברה בישראל התפתחות המשטרה מקום המדינה מאפייני המשטרה כתוצר של החברה הישראלית	אין אזכור	התמקדות בתהליכים הקשורים החברתית -מדינית אליה משתייך התלמיד תוך מתן דגש לרלוונטיות הגופים הסובבים אותו, כגון: מערכת אכיפת החוק, האופן בו הם פועלים, התוקף לפעולתם {חוקי המדינה}.
מבנה וארגון משטרת ישראל, תפקידי המשטרה	מבנה וארגון משטרת ישראל, הבסיס החוקי לפעולתם מבנה משטרת ישראל, סעיף 3, 5 לפקודת המשטרה החלטת 411	היקף שעות הלימוד קוצץ מ 6 ש"ש ל 4 ש"ש בתוכנית הייחודית. הוספת תכנים המהווים בסיס לפעילותו של השוטר - כל זאת בשל בניית נושא מבנה וארגון משטרת ישראל" כחטיבה אחת כשסעיפי המשנה מפרטים את העיקרון של מבנה היררכי סמי-צבאי
מבנה תחנת המשטרה: סיוור, חקירות, משא"ז	מבנה ותפקיד תחנת המשטרה: משמר הגבול משרד המשמר האזרחי מז"פ משרד החקירות	נושא זה הורחב מ 6 ש"ש ל-8 ש"ש בתוכנית הייחודית מתוך הרצון לערוך את תלמידי המגמה ולקשרם לכוחות הביטחון, כך שהאופציה להתנדב למג"ב בשירותם הצבאי או למודיעין לא תישלל על ידם. כמו כן ישנו רצון לעודד את התלמידים לגלות אזרחות טובה ולהתנדב למשא"ז
אתיקה משטרתית שיקול דעת סטיות שוטרים הפרת זכויות	אתיקה משטרתית חסינות השוטר טווח שיקול הדעת של השוטר שחיתות במשטרה תרבות המשטרה	היקף השעות זהה בשתי התוכניות, אך היקף התכנים הורחב מתוך הצורך לפתח אצל התלמיד אמות מידה מוסריות ואתיות כך שעולה מחויבות ערכית
תפקידי הקהילה ומהפכת השירות	מאפייני השיטור עקרונות הפעולה מודלים יישומיים דמות השוטר הקהילתי יישום השיטור הקהילתי הלכה למעשה	14 ש"ש הוספת תכנים חיזוק הקשר בין התלמידים למשטרה בכלל ולשיטור הקהילתי בפרט. התלמידים יגלו מעורבות בפעילות המשטרה בקהילה: בשכונה, במתנסים, השתתפות בסיוורים שכונתיים, בהרצאות מנע וכדו.
ויקטימינולוגיה תיאורית הרוטיניות העברייין הרציונאלי תיאוריות פמיניסטיות, ניאו מרקסיסטיות וניאו קלאסיות	אין אזכור	תיאוריות אלה לא הוכנסו לתוכנית הלימודים הייחודית כדי למנוע עומס של תיאוריות) אותם יוכלו התלמידים ללמוד בלימודים אקדמאיים), ולחלופין לדון בסוגיות קרימינולוגיות נבחרות הרלוונטיות לסביבה החברתית ממנה מגיעים

פנולוגיה מבוא	פנולוגיה מבוא	תלמידי המגמה נושא זהה בשתי תכניות הלימוד. חשיבות נושא זה הוא בהצגת הפנולוגיה כחלק מהקרימינולוגיה ויחסי הגומלין ביניהם.
מהות הענישה מטרות הענישה	אין אזכור	נושאים כוללניים מדי המהווים רקע להתפתחות הענישה
מטרות תועלתיות לענישה: הרתעה, תיקון, טיפול שיקום, מניעה, הגבלה והרחקה	מטרות תועלתיות של הענישה פיצוי והשבה הרתעה טיפול ושיקום מניעה, הגבלה והרחקה	הרחבת הנושא מ- 4 ש"ש ל- 6 ש"ש תוך הוספת תכנים משום חשיבותו במערכת אכיפת החוק הישראלית והרלוונטיות הנוגעת לתלמידי ביי"ס כאזרחים שומרי חוק
אין אזכור	מערכת אכיפת החוק בישראל העברין בראי המשטרה אכיפת חוקים בנוגע לעבריינות בני נוער ענישה טיפול ושיקום בעיני המחוקק	מתן היבטים פליליים משפטיים לפנולוגיה
המאסר המודרני ובעיותיו	המאסר המודרני ובעיותיו	הרחבת הנושא מ- 2 ש"ש ל- 3 ש"ש כדי להתמקד בענישה חמורה זו.
חלופות למאסר תקון בקהילה שירות מבחן עבודות שירות מאסר על תנאי	חלופות למאסר: תקון בקהילה רקע להתפתחות שיטות התקון, שירות המבחן, מאסר סירוגי, מאסר קצר, יום מאסר סוף שבוע, שיטת הפטור, עבודות שירות, מאסר על תנאי.	הרחבת הנושא מ- 4 ש"ש ל- 8 ש"ש כדי להכיל מגוון שיטות תקון המהוות חלופות למאסר, ולהציג את מערכת הענישה בכללותה, כך שהתלמיד יעביר חשיבה ביקורתית על מערכת ענישת החוק הפועלת כיום
אין אזכור	סוגיות נבחרות בפשיעה עלייה ועבריינות חומרים פסיכואקטיביים עבריינות צווארון לבן אלימות בקרב מתבגרים	הכנסת תכנים המתאימים לקבוצת השווים של תלמידי המגמה(חפ"א, אלימות) ולעולם המשפחתי והסוצי- אקונומי(עולים, צווארון לבן)
המשטרה לקראת העתיד	המשטרה לקראת העתיד	הרחבת הנושא מ- 2 ש"ש התלמיד כיווני חשיבה עתידיים ולהצביע על הכיוון אליו צועדת המשטרה לנוכח פני החברה המשתנים

דרכי הערכה סופיות :

הציון הסופי בקרימינולוגיה בסוף כיתה י"ב יורכב משני חלקים :

1. ציון שנתי שישתכלל עם ציון מבחן המגן. חלק זה יזכה את התלמיד ב 50% מהציון הסופי.

2. ציון הבחינה המורכב מ :

א. 70% ציון בחינה.

ב. 30% ציון תיק עבודות. במהלך שנות שהותו של התלמיד במגמה, הוא יבצע משימות העונות על המטרות הקוגניטיביות ועל מיומנויות הלמידה.

התלמיד ינתח את עבודת המשטרה בהתאם לתיאוריות שלמד תוך התבססות על הסיורים שיחווה בשטח ועל סמך צפייה בסרטים. תיק העבודות יכיל שני

דוחות סיור, שני דוחות צפיה בסרטים ושתי משימות קבוצתיות.

סה"כ מרכיב זה יהווה 50% מהציון הסופי.

להלן פירוט משקל הפריטים השונים בתוך התלקיט, לפי מבנה התלקיט הסופי:

1. **דף שער** בו יוצג שמו של התלמיד יחד עם שמות חברי הקבוצה. כולל כותרת של תיק עבודות לתחום דעת.

שם המורה המנחה, תאריך הגשה. תוכן זה יזכה את התלמיד ב 5% מציון התלקיט.

להלן פירוט הניקוד שיינתן על ביצוע המטלות בחלק זה:

• הצגת שמו של התלמיד יחד עם שמות חברי הקבוצה יזכה ב 10 נקודות

• נתינת כותרת לתיק העבודות יזכה ב 40 נקודות

• הצגת שם המורה המנחה יזכה ב 25 נקודות

• כתיבת תאריך הגשה יזכה ב 25 נקודות

סה"כ ניקוד לדף שער - 100 נקודות (המהווים 5% מציון כולל של תיק העבודות).

2. **תוכן עניינים** בו יוצגו שמות המשימות הקבוצתיות והאישיות עם פירוט

המחווניים והרפלקציות בהתאם לעמודים הרלוונטיים. תוכן זה יזכה את התלמיד ב 5% מציון התלקיט

להלן פירוט הניקוד שיינתן על ביצוע המטלות בחלק זה:

• הצגת שמות כל המשימות הקבוצתיות והאישיות לפי עמודים רלוונטיים יזכה ב 36 נקודות (6 נקודות להצגת כל משימה, סה"כ 6 משימות).

• הצגת המחווניים בהתאם לעמוד רלוונטי יזכה ב 36 נקודות (6 נקודות להצגת כל מחווני, סה"כ 6 מחווניים)

• הצגת הרפלקציות בהתאם לעמודים הרלוונטיים יזכה ב 24 נקודות (4 נקודות להצגת כל רפלקציה, סה"כ 6 רפלקציות)

• הוספת 4 נקודות על עיצוב אסטטי של דף השער סה"כ ניקוד לתוכן עניינים 100 נקודות (המהווים 5% מציון כולל של תיק העבודות).

3. **מבוא** בו יוצג תיאור קצר של כל אחת מהמטלות המוצגות בתלקיט, תיאור

המסקנות העיקריות העולות מכל משימה, תיאור והסבר המיומנויות שרכש

התלמיד מכל משימה (ידע, הבנה, יישום, תיאור העקרונות / הכללים בהם

נעשה שימוש בכל אחת מהמטלות). תוכן זה יזכה את התלמיד ב 12% מציון התלקיט.

להלן פירוט הניקוד שיינתן על ביצוע המטלות במבוא:

• נתינת תיאור קצר של כל אחת מהמטלות הנמצאות בתלקיט 30 נקודות (5 נקודות לכל תיאור מטלה, סה"כ 6 מטלות)

• נתינת מסקנה העולה מביצוע כל אחת מהמטלות הנמצאות בתלקיט 30 נקודות (5 נקודות לכל מסקנה, סה"כ 6 מטלות).

• נתינת הסבר לגבי התרומה של כל מטלה עבור התלמיד - 30 נקודות (5 נקודות לכל תרומה, סה"כ 6 מטלות).

• תיאור המושגים, העקרונות והתיאוריות שנעשה בהם שימוש בהכנת כלל המטלות יזכה ב 10 נקודות.

סה"כ ניקוד לחלק המבוא 100 נקודות (המהווים 10% מציון התלקיט)

4. **תוכן התלקיט** בתלקיט יבואו לידי ביטוי שני מרכיבים:

א. מרכיב א - הכולל שתי משימות קבוצתיות על כל שלביהם, כולל רפלקציה קבוצתית ואישית והערכה של המורה באמצעות המחווני.

משקל כל משימה קבוצתית יהיה 5% מציון התלקיט (סה"כ 20%)

ב. מרכיב ב- ארבע משימות אישיות כולל מחוונים והרפלקציות. משקל כל משימה אישית יהיה 10% מציון התלקיט (סה"כ 40%).

• משקל כל רפלקציה (אישית או קבוצתית) יהיה 2% מציון התלקיט (סה"כ 10%).

להלן פירוט הניקוד שינתן על ביצוע תוכן התלקיט:

(א). מרכיב א - משימות קבוצתיות:

(1). הכנת סקר

התלמיד יקבל נקודות עבור ביצוע הסקר עפ"י הממדים הבאים:

1. היבט תוכני(סה"כ 30 נקודות) לפי הפירוט הבא:

• בחירת נושא הסקר, נימוקו וקישורו לתיאוריות קרימינולוגיות(5 נקודות)

• הגדרת מטרת הסקר בצורה ברורה ומדויקת(5 נקודות)

• ניסוח השערת מחקר לתוצאות הסקר(5 נקודות)

• שימוש ברעיונות ומושגים קרימינולוגיים ובהיבטים חברתיים של סטייה(10 נקודות).

• מידת הרלוונטיות וקישור נושא הסקר לנושא נלמד(5 נקודות)

2. מאפייני הכלי(סה"כ 25 נקודות) לפי הפירוט הבא:

• אפיון אוכלוסיית היעד וקביעת מדגם מיצג נבחרה ואופיינה

אוכלוסיה מסוימת וקיים נימוק לבחירת המדגם המייצג.(10 נקודות)

• ניסוח השאלון והתאמתו למטרה ולנושא הסקר - על הסקר לכלול 10

שאלות מנוסחות ומתאימות לנושא הסקר ולמטרותיו.(15 נקודות)

3. סיכום בכתב של הממצאים, המסקנות וההחלטות(סה"כ 30 נקודות) לפי הפרוט הבא:

• ממצאים ודיון - הוצגו שני ממצאים עיקריים של הסקר בשני גרפים

ובמילים. נערך דיון ברור וממוקד המאפשר הסקת שתי מסקנות נכונות(15 נקודות)

• הסקת מסקנות הוסקו שתי מסקנות נכונות ומפורטות(20 נקודות)

4. דרך ההצגה(סה"כ 10 נקודות) לפי הפרוט הבא: הוצגו הממצאים החשובים,

נערך דיון בפני חברי הכיתה ונוצרה הגדרת מצב משותפת במסקנות ובהחלטות (10 נקודות).

סה"כ ניקוד להכנת סקר 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט).

להלן מחוון עבור שאלון רפלקציה למשימה קבוצתית הכנת סקר:

1. תיאור דרך העבודה בקבוצה(30 נקודות) לפי הפרוט הבא:

• תיאור אופן חלוקת התפקידים(בצורה אקראית, לפי תחומי עניין) -10 נקודות.

• דרך ביצוע המשימה(כיצד נבחר נושא הסקר, תיאור הדרך בה בחרו התלמידים להציג את הממצאים) -10 נקודות

• מידת שיתוף הפעולה(מלא, חלקי או לא קיים) - 10 נקודות

2-3. תיאור שני דברים מהנים ושני דברים לא מהנים יזכו ב 20 נקודות(5 לכל תיאור)

4. תיאור שתי מיומנויות(כגון: שאילת שאלות, כימות נתונים) יזכו ב 10 נקודות(5 נקודות לכל מיומנות)

5. תיאור שתי בעיות ותיאור פתרון יזכה ב 24 נקודות(8 נקודות לכל בעיה וקושי)

6. הצגת שתי דרכים שונות יזכו ב 16 נקודות(8 נקודות לכל דרך) סה"כ 100 נקודות לשאלון רפלקציה(המהווים 10% מציון התלקיט)

(2). משימה קבוצתית : מצב משפחתי וסטייה בקרב מתבגרים.

להלן פירוט הניקוד לדוח משימה :

1. תיאור שלושה מתפקידי המשפחה - 30 נקודות(10 נקודות לכל תפקיד)
2. תיאור והסבר ארבעת מנגנוני בלימה⁴ 40 נקודות(10 נקודות לכל מנגנון). נימוק וקישור כל מנגנון להפעלת מערכת פיקוח ובקרה של ההורים-10 נקודות.
3. תיאור והסבר שתי השפעות עיקריות - 20 נקודות(10 נקודות לכל השפעה) סה"כ 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט).

להלן פירוט הניקוד עבור שאלון רפלקציה למשימה קבוצתית מצב משפחתי

וסטייה בסרב מתבגרים :

1. תיאור דרך העבודה בקבוצה³⁰ נקודות, לפי הפרוט הבא :
 - תיאור אופן חלוקת התפקידים(אקראית, מכוונת) - 10 נקודות
 - דרך ביצוע המשימה - 10 נקודות
 - מידת שיתוף הפעולה - 10 נקודות
 2. תיאור שני דברים חדשים שנלמדו בעקבות המפגש הקבוצתי - 20 נקודות(10 נקודות לכל דבר חדש).
 3. תיאור תרומת הקבוצה - 10 נקודות
 4. תיאור תרומת כל אחד מחברי הקבוצה¹⁰ נקודות
 5. תיאור קושי לנקודות
 - 6-7 תיאור יתרון וחסרון²⁰ נקודות(10 נקודות יתרון, 10 נקודות חסרון)
 8. מתן הסבר להעדפה או לאי העדפה לעבודה בקבוצות - 5 נקודות
- סה"כ 100 נקודות לשאלון רפלקציה(המהווים 10% מציון התלקיט).
- (ב)מרכיב ב - משימות אישיות
- (1). משימה אישית דוח סיור בכלא

להלן פירוט הניקוד לדוח משימה :

1. סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 56 נקודות, לפי הפרוט הבא :
 - א. תיאור שלושה מאפיינים של חצר הכלא¹² נקודות(4 נקודות לכל מאפיין)
 - ב. תיאור ארבעה מאפיינים של חצר מנהל הכלא - 16 נקודות(4 נקודות לכל מאפיין)
 - ג. תיאור שני מאפיינים של אולם מפגש סוהרים - 8 נקודות(4 נקודות לכל מאפיין).
- הסבר הרציונל של מבנהו הפיסי של הכלא - 5 נקודות
- קישור מבנה הכלא למתקני כליאה נלמדים⁵ נקודות, קישור מבנה הכלא לתיאוריה פנולוגית - 5 נקודות(סה"כ 10 נקודות)
- סיווג רמה ביטחונית - 10 נקודות
2. סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 21, לפי הפרוט הבא :
 - א. תיאור מרחק פיסי בין אסיר לסוהר - 3 נקודות

דפוס סמכות 5 נקודות) ציון הדפוס 2 נקודות, הסבר מטרה 3 נקודות)

ציון שלושה מערכי הארגון - 9 נקודות(3 נקודות לכל ערך)

3. סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 23 נקודות, לפי הפרוט הבא:

• תיאור והסבר שלושה גורמים 6 נקודות(2 נקודות לכל גורם)

• ציון יעדים ומטרות 13 נקודות) שני יעדים - 8 נקודות, 4 נקודות לכל

יעד: ציון והסבר מטרת-על - 5 נקודות)

• כיווני פעולה - 4 נקודות(2 נקודות לכל כיוון פעולה)

סה"כ ניקוד כולל 100 נקודות) המהווים 10% מציון התלקיט)

להלן פירוט הניקוד עבור שאלון רפלקציה לדוח סיור בכלא

1. תיאור לימוד על השב"ס תוך כדי ביצוע המשימה - 10 נקודות

2. תיאור הבנת נושא השב"ס דרך הסיור - 20 נקודות

3. תיאור שני היבטים חדשים - 20 נקודות(10 נקודות לכל היבט)

4. תיאור שני מיומנויות 10 נקודות(5 נקודות לכל מיומנות)

5. ציון שני דברים של הנאה - 10 נקודות(5 נקודות לכל הנאה)

6. ציון שני דברים של חוסר הנאה - 10 נקודות(5 נקודות לכל דבר)

7. ציון קושי ופתרונו - 20 נקודות) ציון 10 נקודות, פתרון 10 נקודות).

סה"כ 100 נקודות לשאלון רפלקציה) המהווים 10% מציון התלקיט)

(2). דוח סיור במלמש.

להלן פירוט הניקוד לדוח סיור במרכז ללימודי משטרה:

1. סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 48, לפי הפרוט הבא:

כל תקופה מזכה ב 12 נקודות($4 \times 12 = 48$) לפי שלושה קריטריונים: לבוש,

אתגר וערך מרכזי - כל קריטריון מזכה ב 4 נקודות($4 \times 3 = 12$)

2. ציון שני תפקידים 10 נקודות(5 נקודות לכל תפקיד), תיאור 10 נקודות.

3. ציון ארבעה תפקידים - 32 נקודות(8 נקודות לכל תפקיד).

להלן פירוט הניקוד עבור שאלון רפלקציה למלמש:

1. ציון מטרה 10 נקודות, השגת יעדים - 10 נקודות

2. ציון שני תכני למידה 40 נקודות(20 נקודות לכל תוכן)

3. ציון שני יתרונות 10 נקודות(5 נקודות לכל יתרון)

4. ציון שני חסרונות - 10 נקודות(5 נקודות לכל חסרון)

5. שינוי עשייה עתידי - 20 נקודות.

סה"כ 100 נקודות) המהווים 10% מציון התלקיט).

(3). משימה אישית דוח צפייה בסרט " שמור על העתיד"

להלן פירוט הניקוד לדוח משימה:

1. סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 24 נקודות: כל הגדרה המשויכת נכון להיבט המשפטי, החברתי או הרפואי מזכה ב 4 נקודות(2 נקודות למיון,

2 נקודות לנימוק, $24=6*4$)

1.1 תשובה זו מזכה ב 15 נקודות: ההתייחסות לכל אחד מהקודים מזכה ב 5 נקודות($15=5*3$)

2. כל שיטה מזכה ב 4 נקודות. ציון והסבר שלוש שיטות מזכה ב 12 נקודות

2.1 ציון והסבר הדרך להשגת השפעה מרבית מזכה ב 10 נקודות. ציון והסבר שני נזקים מזכה ב 20 נקודות(כל נזק מזכה ב 10 נקודות)

3. ציון ההבדל ונתינת הסבר מזכה ב 10 נקודות

3.1 תשובה נכונה מזכה ב 9 נקודות.

סה"כ 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט).

להלן פירוט הניקוד עבור שאלון רפלקציה למשימה אישית שמור על העתיד:

כל אחת מחמשת השאלות מזכה ב 20 נקודות, מתוכם 10 נקודות לנקיטת עמדה ו

10 נקודות לנימוק העמדה($100=5*20$)

סה"כ 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט)

(4) משימה אישית דוח צפייה בסרט מז"פ

להלן פירוט הניקוד עבור דוח משימה מז"פ

1. תיאור והסבר שלושה סוגי בדיקות מזכה ב 30 נקודות(10

נקודות לכל סוג בדיקה, הסבר מטרה - 9 נקודות).

2. תיאור והסבר תרומת המז"פ מזכה ב 20 נקודות.

3. ציון שני תפקידים מזכה ב 20 נקודות(10 נקודות לכל תפקיד)

4. ציון שלושה אמצעי עזר מזכה ב 30 נקודות(10 נקודות לכל אמצעי)

סה"כ 100 נקודות. (המהווים 10% מציון התלקיט הסופי)

להלן פירוט הניקוד לשאלון רפלקציה דוח צפייה במז"פ

כל אחת מחמשת השאלות מזכה ב 20 נקודות($100=5*20$) לפי הפרוט הבא: 10 נקודות לנקיטת עמדה ו 10 נקודות להסבר העמדה

סה"כ 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט)

5. **סיכום לתלקיט**- בו יציג התלמיד בקצרה שתי מסקנות העולות מביצוע כל משימה בתלקיט, בהמשך יפרט שתי מסקנות אישיות העולות מהכנת כלל

משימות התלקיט, תוך מתן הסבר כיצד ביצוע המשימות קידמו אותו מבחינה לימודית(איתור מידע, פענוח מידע, זיהוי רעיונות מרכזיים, הצלבת

מידע ממקורות שונים, קביעת עמדה) לבסוף יסכם התלמיד שני קשיים העיקריים בהם נתקל בהכנת התלקיט והסבר כיצד התגבר עליהם, ואלו שני דברים

משקלו של חלק זה יהיה 10% מציון התלקיט הסופי.

להלן פירוט הניקוד שינתן לכל סעיף בפרק סיכום:

- הצגת שתי מסקנות העולות מביצוע כל משימה בתלקיט יזכה ב 60 נקודות לפי הפרוט הבא:
כל מסקנה מזכה ב 5 נקודות, על התלמיד להציג שתי מסקנות לכל משימה - זיכוי התלמיד ב 10 נקודות לכל משימה($10=2*5$)
סה"כ 6 משימות יזכו ב 60 נקודות($60=6*10$)
- פירוט שתי מסקנות אישיות מהכנת כלל משימות התלקיט יזכו ב 20 נקודות(10 נקודות לכל מסקנה)
- פירוט שני קשיים - 6 נקודות(3 נקודות לכל קושי), הסבר כיצד התגבר עליהם - 4 נקודות(2 נקודות לכל קושי)
- פירוט שני דברים אותם היה משנה - 10 נקודות(5 נקודות לכל דרך)
- סה"כ 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט הסופי).

תיק העבודות(תלקיט מציג)

צורת הלמידה המבוססת על תיק העבודות בנויה כתלקיט מציג סביב גורם מארגן של פיתוח מיומנויות למידה בקטגוריית יישום. היסוד המארגן של

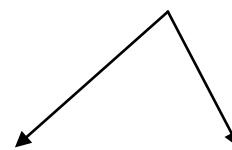
התלקיט הוא בהקניית כלי חשיבה ומיומנויות הקשורות לניתוח תופעות של פשיעה ועבריינות. באמצעות התלקיט ירכשו התלמידים בעיקר מימנויות יישומיות הקשורות לנושאים התאורטיים הנלמדים בכיתה

להלן עקרונות תהליך הלמידה הישומית בתלקיט:

הצגת התופעה החברתית / סוגיה משטרתית או קרימינולוגית

נתפסת ע"י התלמיד

כבעלת היבטים מוכרים

כלא מוכרת בהתחלה.

המאפשרים התחלה מיידית בפעולה .

התלמיד מחפש אלמנטים מוכרים.

שיחזור התופעה כדי שהדמיון

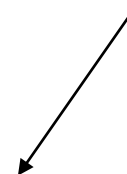
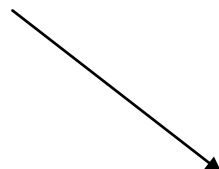
התלמיד נעזר באלמנטים

למודל המוכר יהיה מושלם יותר.

מוכרים ליישום הכללות ומסקנות

מהתחום הקרימינולוגי- משטרת

לסוגיה הקשורה לפנומן העברייני.

מיון התופעה כמוכרת לפי סוגה

בחירת ההפשטה (תיאוריה, עיקרון) המתאימה לסוג התופעה

שימוש בהפשטה להערכת התופעה העבריינית / פעולותיה של המשטרה.

הסבר מילולי של התרשים: תהליך הלמידה מתפתח מחשיפה לידע קונקרטי (נושא, תופעה) תוך כדי ניתוח משמעויות הידע והפשטת ההיבטים השונים

לידי עקרון או תיאוריה. בסוף התהליך יתבקש התלמיד לבצע הערכה של הנושא \ תופעה.

לדוגמא: חשיפת התלמיד בדוח סיור לימודי בכלא למבנה הגאוגרפי של הכלא, ליחסי אסיר- סוהר מדגימה בפניו את עקרון המוסד הטוטאלי של גופמן אותו

תיק עבודות (תלקיט מציג).

לתלמיד שלום.

כסיכום לתהליך הלמידה שעברת במסגרת לימודי הקרימינולוגיה ומדעי המשטרה עליך להציג את תוצרי התהליך בתלקיט המציג את תוצרי העבודה הקבוצתית שלקחת בה חלק ואת תוצרי המשימות האישיות שביצעת. מטרתו של התלקיט הוא לאפשר לך להציג את מאמציק, התקדמותך והישגך בדרך שונה מזו שהינך רגיל אליה. הערכת ההישגים באמצעות התלקיט מאפשרת לך להתנסות בדרך הערכה חלופית. כמו כן התלקיט כולל את התהליך הרפלקטיבי אותו עברת(מחשבות ורגשות לגבי התהליך שעברת תוך ביצוע המשימה), מה הפקת

מהפעילויות, מה היו הקשיים בהם נתקלת וכיצד פתרת אותם. בתלקיט יבואו לידי ביטוי בטוי המרכיבים הבאים :

א. משימות קבוצתיות על כל שלביהן, כוללת רפלקציה אישית וקבוצתית, והערכת המורה באמצעות המחווה.

ב. ארבע משימות אישיות הכוללות הגשת מחווה ורפלקציה אישית.

המבנה הסופי של התלקיט יכלול:

1. דף שער- בו יוצג שמך יחד עם שמות חברי הקבוצה. כולל כותרת של תיק עבודות לתחום דעת. שם המורה המנחה, תאריך הגשה. תוכן זה יזכה אותך ב 5% מציון התלקיט.

להלן פירוט הניקוד שינתן על ביצוע המטלות בחלק זה :

- הצגת שמך יחד עם שמות חברי הקבוצה יזכה ב 10 נקודות
- נתינת כותרת לתיק העבודות יזכה ב 40 נקודות

- הצגת שם המורה המנחה יזכה ב 25 נקודות
- כתיבת תאריך הגשה יזכה ב 25 נקודות

סה"כ ניקוד לדף שער - 100 נקודות(המהווים 5% מציון כולל של תיק העבודות).

2. **תוכן עניינים**- בו יוצגו שמות המשימות הקבוצתיות והאישיות עם פירוט המחוונים והרפלקציות בהתאם לעמודים הרלוונטיים.

תוכן זה יזכה אותך ב 5% מציון התלקיט

להלן פירוט הניקוד שינתן על ביצוע המטלות בחלק זה:

- הצגת שמות כל המשימות הקבוצתיות והאישיות לפי עמודים רלוונטיים יזכה ב 36 נקודות(6 נקודות להצגת כל משימה, סה"כ 6 משימות)
- הצגת המחוונים בהתאם לעמוד רלוונטי יזכה ב 36 נקודות(6 נקודות להצגת כל מחוון, סה"כ 6 מחוונים)
- הצגת הרפלקציות בהתאם לעמודים הרלוונטיים יזכה ב 24 נקודות(4 נקודות להצגת כל רפלקציה, סה"כ 6 רפלקציות)
- הוספת 4 נקודות על עיצוב אסטטי של דף השער. סה"כ ניקוד לתוכן עניינים 100 נקודות(המהווים 5% מציון כולל של תיק העבודות).
- 3. **מבוא** בו יוצג תיאור קצר של כל אחת מהמטלות המוצגות בתלקיט, תיאור המסקנות העיקריות העולות מכל משימה, תיאור והסבר המיומנויות שרכשת מכל משימה(ידע, הבנה, יישום, תיאור העקרונות / הכללים בהם נעשה שימוש בכל אחת מהמטלות). תוכן זה יזכה אותך ב 10% מציון התלקיט

להלן פירוט הניקוד שינתן על ביצוע המטלות במבוא:

- נתינת תיאור קצר של כל אחת מהמטלות הנמצאות בתלקיט 30 נקודות(5 נקודות לכל תיאור מטלה, סה"כ 6 מטלות)
- נתינת מסקנה העולה מביצוע כל אחת מהמטלות הנמצאות בתלקיט 30 נקודות(5 נקודות לכל מסקנה, סה"כ 6 מטלות).
- נתינת הסבר לגבי התרומה של כל מטלה עבור התלמיד - 30 נקודות(5 נקודות לכל תרומה, סה"כ 6 מטלות).
- תיאור המושגים, העקרונות והתיאוריות שנעשה בהם שימוש בהכנת כלל המטלות יזכה ב 10 נקודות.
- סה"כ ניקוד לחלק המבוא 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט)
- 4. **תוכן התלקיט**- בתלקיט יבואו לידי ביטוי שני מרכיבים :

א. **מרכיב א**- הכולל שתי משימות קבוצתיות על כל שלביהם, כול רפלקציה קבוצתית ואישית והערכה של המורה באמצעות המחוון. משקל כל משימה קבוצתית יהיה 10% מציון התלקיט (סה"כ 20%)

ב. **מרכיב ב**- ארבע משימות אישיות כולל מחוונים והרפלקציות. משקל כל משימה אישית יהיה 10% מציון התלקיט(סה"כ 40%).

• משקל כל רפלקציה(אישית או קבוצתית) יהיה 2% מציון התלקיט(סה"כ 10%)

שים לב!

פירוט הניקוד עבור כל סעיף במשימות האישיות והקבוצתיות כולל פירוט הניקוד עבור שאלוני הרפלקציה, יימסרו לך בצמוד לביצוע כל משימה ספציפית.

5. **סיכום לתלקיט** בו יוצג בקצרה שתי מסקנות העולות מביצוע כ למשימה בתלקיט, בהמשך יפורטו שתי מסקנות אישיות העולות מהכנת כלל

משימות התלקיט, תוך מתן הסבר כיצד ביצוע המשימות קידמו אותך מבחינה לימודית(איתור מידע, פענוח מידע, זיהוי רעיונות מרכזיים,

הצלבת מידע ממקורות שונים, קביעת עמדה) לבסוף עליך לסכם שני קשיים עיקריים בהם נתקלת בהכנת התלקיט, תוך מתן הסבר כיצד התגברת עליהם, ואלו שני דברים אותם היית משנה ועושה אחרת.

משקלו של חלק זה יהיה 10% מציון התלקיט הסופי.

להלן פירוט הניקוד שינתן לכל סעיף בפרק סיכום :

• הצגת שתי מסקנות העולות מביצוע כל משימה בתלקיט יזכה ב 60 נקודות לפי הפרוט הבא :

כל מסקנה מזכה ב 5 נקודות, על התלמיד להציג שתי מסקנות לכל משימה - זיכוי התלמיד ב 10 נקודות לכל משימה($10 = 2 \times 5$)

סה"כ 6 משימות יזכו ב 60 נקודות($60 = 6 \times 10$)

- פירוט שתי מסקנות אישיות מהכנת כלל משימות התלקיט יזכו ב 20 נקודות(10 נקודות לכל מסקנה)
 - פירוט שני קשיים - 6 נקודות(3 נקודות לכל קושי), הסבר כיצד התגבר עליהם - 4 נקודות(2 נקודות לכל קושי)
 - פירוט שני דברים אותם היה משנה - 10 נקודות(5 נקודות לכל דרך) סה"כ 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט הסופי)..
- זכור! מורה הכתה ינחה וילווה אותך בכל שלבי העבודה

בהצלחה

משימה קבוצתית הכנת סקר - דף לתלמיד

- קראו היטב את כל ההוראות לפני תחילת העבודה והגדירו את חלקו ותפקידו של כל אחד מחברי הקבוצה ולאחר מכן גשו לעבודה.
- המורה עומד לרשותכם בכל שלב. שימו לב! מצורף לכם מחוון לפירוט הניקוד של משימה זו. בהצלחה!
1. בחרו את נושא הסקר. נמקו את בחירתכם תוך קישור לרעיונות, מושגים ולתיאוריות קרימינולוגיות.
 2. הגדירו את מטרת הסקר. לעריכת סקר יש סיבה ובהתאם לכך נקבעות המטרות. בבואכם לערוך סקר כלשהו, עליכם לנסח את המטרות. שלב זה יעזור לכם למקד את ניסוח שאלות הסקר.
 3. נסחו השערת מחקר לתוצאות הסקר.
 4. הגדירו את אוכלוסיית היעד אליה מופנה הסקר. הגדירו את המדגם. היות ולא ניתן להעביר שאלון לכל האוכלוסייה, יש לבחור ממנה מדגם מייצג, קבוצה קטנה של אנשים שישתתפו בסקר.
 5. הכינו 10 שאלות על נושא הסקר. השאלות צריכות להיות קשורות למטרות הסקר. על השאלות להיות קצרות, ברורות, רלוונטיות וחד משמעיות. על השאלות להיבנות כשאלות סגורות הכוללות מספר אפשרויות לתשובה
 - שמתוכן יבחר הנשאל את התשובה המתאימה לו ביותר. הציגו את השאלון בפני המורה ולאחר אישורו ערכו את הסקר בקרב המדגם שהגדרתם.
 6. רכזו את הנתונים ועבדו אותם באמצעות שתי טבלאות ושני גרפים.
 7. הסיקו שתי מסקנות מהתוצאות שהתקבלו.
 8. הציגו שני ממצאים של הסקר בפני שאר חברי הקבוצה. ניתן להציג את הממצאים בדרכים שונות: גרפים, טבלאות, הרצאה ומצגת ממוחשבת. עליכם לבחור באחת מהדרכים הנל. במידה ובחרתם בגרפים ובטבלאות עליכם להציג שני גרפים המתלווים לשתי טבלאות עיקריות (דיאגרמת מקלות או עוגות, למשל).
 9. ערכו דיון בכיתה ביחס לממצאים ומתוכו הציגו שתי מסקנות עיקריות העולות מן הסקר.

להלן מחוון לניקוד עבור משימה קבוצתית - הכנת סקר.

התלמיד יקבל נקודות עבור ביצוע הסקר עפ"י הממדים הבאים:

1. היבט תוכני(סה"כ 30 נקודות) לפי הפירוט הבא(שאלות 1-3):
 - ניסוח נושא הסקר במידה ברורה ומדויקת(5 נקודות)
 - בחירת נושא הסקר, נימוקו וקישורו לתיאוריות קרימינולוגיות(5 נקודות)
 - הגדרת מטרת הסקר בצורה ברורה ומדויקת(5 נקודות)
 - ניסוח השערת מחקר לתוצאות הסקר(5 נקודות)
 - שימוש ברעיונות ומושגים קרימינולוגיים ובהיבטים חברתיים של סטייה(5 נקודות)
 - מידת הרלוונטיות וקישור נושא הסקר לנושא נלמד(5 נקודות)
2. מאפייני הכלי(סה"כ 25 נקודות) לפי הפירוט הבא(שאלות 4-5):
 - אפיון אוכלוסיית היעד וקביעת מדגם מיצג- נבחרה ואופיינה אוכלוסייה מסוימת וקיים נימוק לבחירת המדגם המייצג.(10 נקו)
 - ניסוח השאלון והתאמתו למטרה ולנושא הסקר - על הסקר לכלול 10 שאלות מנוסחות ומתאימות לנושא הסקר ולמטרותיו.(15 נקודות)

- ממצאים ודיון - הוצגו שני ממצאים עיקריים של הסקר בשני גרפים ובמילים. נערך דיון ברור וממוקד המאפשר הסקת שתי מסקנות נכונות(15נקודות)
- הסקת מסקנות הוסק ושתי מסקנות נכונות ומפורטות(20 נקודות)
- 4. דרך ההצגה(10 נקודות) לפי הפרוט הבא : הוצגו הממצאים החשובים, נערך דיון בפני חברי הכיתה ונוצרה הגדרת מצב משותפת במסקנות ובהחלטות). סה"כ 100 נקודות(המהווים 10 מהציון הסופי).

שאלון רפלקציה למשימה קבוצתית הכנת סקר.

רפלקציה אישית של היחיד בקבוצה.

1. שמות חברי הקבוצה .
2. תאר את דרך העבודה בקבוצה :
- אופן חלוקת תפקידים
- דרך ביצוע המשימה
- מידת שיתוף הפעולה
3. מאלו דברים נהייתי בזמן ביצוע המשימה? מנה שני דברים והסבר מדוע
4. מאלו דברים לא נהייתי בעת ביצוע המשימה? מנה שני דברים והסבר מדוע
5. אלו מיומנויות שנרכשו בכתה יישמתי במשימה זאת? מנה שתי מיומנויות
6. באלו בעיות /קשיים נתקלתי תוך כדי ביצוע המשימה? כיצד פתרתי אותם?
7. מה אעשה באופן שונה כאשר אעבוד בעתיד על משימה מסוג זה?

להלן מחוון עבור שאלון רפלקציה למשימה קבוצתית- הכנת סקר :

2. תיאור דרך העבודה בקבוצה - 30 נקודות, לפי הפרוט הבא :
 - ג. תיאור אופן חלוקת התפקידים(בצורה אקראית, לפי תחומי עניין) - 10 נקודות.
 - ד. דרך ביצוע המשימה(כיצד נבחר נושא הסקר, תיאור הדרך בה בחרו התלמידים להציג את הממצאים) - 10 נקודות
 - ה. מידת שיתוף הפעולה(מלא, חלקי או לא קיים) - 10 נקודות
 - 3-4. תיאור שני דברים מהנים ושני דברים לא מהנים יזכו ב 20 נקודות(5 נקודות לכל תיאור)
 5. תיאור שתי מיומנויות(כגון שאילת שאלות, כימות נתונים) יזכו ב 10 נקודות (5 נקודות לכל מיומנות)
 6. תיאור שתי בעיות ותיאור פתרון יזכה ב 24 נקודות(8 נקודות לכל בעיה וקושי)
 7. הצגת שתי דרכים שונות יזכה ב 16 נקודות(8 נקודות לכל דרך)
- סה"כ 100 נקודות לשאלון רפלקציה(המהווים 2% מציון התלקיט)

משימה קבוצתית בנושא מצב משפחתי וסטייה בקרב מתבגרים.

תיאור הפעילות :

1. התלמידים יושבים בצורת חיי"ת והמורה מציג את נושא השיעור : " אני ומשפחתי". לאחר מכן עורכים סבב הפשרה : א. משהו שאני אוהב במשפחה שלי. ב. משהו שקשה לי במשפחה שלי.
 2. המורה מחלק את הכיתה לקבוצות קטנות בנות 4-5 חברים כ"א. כל משתתף מקבל שאלון "יחסים במשפחה". המורה אומרת : אתם מקבלים כעת שאלון שעוסק ביחסים במשפחה. על כל אחד למלא את השאלון בעצמו. שאלון זה איננו מבחן, אין בו תשובות נכונות ולא נכונות. כל תשובה שתרשמו, אשר תתייחס למצב במשפחה שלכם היא תשובה נכונה.
 3. לאחר שהמשתתפים עונים על השאלון, פונה אליהם מורה הכתה ואומר :
- לאחר שכל אחד סיים לענות על השאלון שקיבל, דנו ביניכם וסכמו באלו נושאים קיים שיתוף רה ביניכם לבין ההורים, באלו- מעט,

4. המורה משרטט על הלוח טבלה:

שיתוף רב שיתוף מעט אין שיתוף

כל אחת מהקבוצות מוסרת, בעקבות הדיון שנערך בין חבריה, באלו תחומים מתקיים בין מתבגרים להורים שיתוף רב או מועט ובאילו תחומים אין כלל שיתוף. המורה כותב את התשובות בעמודה המתאימה ולצד כל תחום ותחום הוא מסמן את מספר הקבוצות שסיווגו תחום זה בעמודה האמורה, לדוגמא:

שיתוף רב	שיתוף מעט	אין שיתוף
דת ומסורת	רגשות שלך	מין ואהבה

לאחר מכן מסכם המורה את מכלול התשובות שניתנו ע"י הקבוצה. לצורך סיכום התשובות על המור להתייחס למאפייני המשפחה הסוטה ויחסיה עם קבוצת המתבגרים. סיבות למתיחות בתוך המשפחה ובעיקר בין המתבגר להוריו, גורמים המקשים או מקילים על פניית המתבגר להוריו לצורך קבלת עזרה. להלן נקודות לדיון:

• גיל ההתבגרות מהווה תקופת מעבר בין הילדות המאופיינת ע"י תלות לבין הבגרות בה מושגת עצמאות יחסית. בהיותו שלב ביניים הריחו כולל

תערובת של תחומים, מכאלו הנתונים עדיין באחריותם של גורמים אחרים דוגמת הורים ומחנכים, דרך תחומים לגביהם קיימת אחריות משותפת, ועד לתחומים בהם השיג המתבגר אחריות אישית. כפי שמתקשים רבים לפרוש כנפיים ולצאת למרחב בכוחות עצמם, כך ממאנים הורים רבים להשתחרר מחסותם על בניהם ובנותיהם. בנקודה זו טמון מקור לעימות אפשרי בין שני הצדדים.

• מערכות היחסים בתוך המשפחה הם לכשעצמם (מתחים ומריבות) משפיעים על העבריינות.

• החשש מפני תגובות שליליות מצד ההורים מונע מהמתבגרים מלבצע התנהגות הנוגדת את רצונם. כאשר חיי המשפחה פגומים אין פיקוח נאות

על התנהגות המתבגרים. גם כשיחסייהם עם ההורים מעניקים סיפוקים מעטים בלבד, אין הילד חושש להמרות את רצונם, וכתוצאה מכך קל לפרוק עול ולעבור עבירות.

5. המשתתפים נותרים בקבוצות קטנות. כל קבוצה מקבלת כרטיס ובו הנחיות למשחק תפקידים. בכל כרטיס מתוארת סיטואציה משפחתית מסוימת. על חברי הקבוצה להציג בפני כולם את הסיטואציה שהם קיבלו. "תחילה עליכם לקרוא את הנושא שעליכם להציג. לאחר מכן התחלקו

לתפקידים. כל קבוצה תשחק בתורה את המצב שהיא קיבלה. " לאחר הצגת כל אחד מהקטעים המורה מבקש מהתלמידים תגובות ומנתח את הסוגיות העיקריות.

6. לאחר כל אחת מ"ההצגות" ניתן לשאול: מה הרגשת בעת ששיחקת? האם הרגשת קירבה לדמות? מה הרגשת כלפי השני? כמו כן ניתן לשאול את הקבוצה: כיצד התרשמתם ממה שראיתם? כיצד הרגשתם כלפי המתבגר, ההורים? כיצד התרשמתם ממצב היחסים ביניכם? כיצד ניתן לשפר את הקשר ביניהם? על התמידים להגיע למסקנה כי רק פיתוח מעורבות, קשר, מחויבות ואמונה בהורים עשויים למנוע מהמתבגר ביצוע התנהגויות סוטות: שתית אלכוהול, עישון סיגריות וכו.

7. המשתתפים חוזרים להיות קבוצה אחת בכיתה. על כל משתתף להגיש דו"ח סיכום לנושא "קשר בין מצב משפחתי וסטייה".

דוח סיכום למשימה קבוצתית מצב משפחתי וסטייה בקרב מתבגרים

א. תאר והסבר מהו תפקידה של המשפחה בעיצוב זהותו של המתבגר. בתשובתך התייחס לשלושה תפקידים עיקריים

ב. חוקרים רבים מסכימים שמניעת סטיות התנהגותיות אצל נוער מתבצעת בעיקר ע"י מערכת פיקוח נורמטיבית מטעם סוכני חברות שונים, בעיקר ע"י ההורים. הסבר כיצד. בתשובתך התייחס לארבעה מנגנוני פיקוח ובלימה של תיאורית הפיקוח החברתי

ג. תאר והסבר כיצד משפיעים דפוסי היחסים במשפחה על התנהגויות סוטות? בתשובתך התייחס לשתי השפעות עיקריות.

4. תיאור שלושה מתפקידי המשפחה - 30 נקודות(10 נקודות לכל תפקיד)
5. תיאור והסבר ארבעת מנגנוני בלימה 40 נקודות(10 נקודות לכל מנגנון). נימוק וקישור כל מנגנון להפעלת מערכת פיקוח ובקרה של ההורים - 10 נקודות.
6. תיאור והסבר שתי השפעות עיקריות - 20 נקודות(10 נקודות לכל השפעה)
סה"כ 100 נקודות(המהווים 10% מציון סופי)

מחוו תשובות לדוח משימה קבוצתית. (יוגש בתום בדיקת הדוח הקבוצתי)

1. המשפחה ממלאת תפקיד מרכזי בסוציאליזציה של המתבגר והשפעתה ניכרת מבחינות רבות : היא זו שקובעת את הרקע הכלכלי והחברתי של המתבגר ובה הוא זוכה לחלק ניכר מתהליך הסוציאליזציה. תהליך שבו הוא רוכש את הערכים ודפוסי ההתנהגות שלו. תפקידה של המשפחה הוא להעביר למתבגרים את המערכת הערכית והנורמטיבית של החברה שבהם מצויים.
2. על התלמיד להסביר כיצד משפיעים היחסים במשפחה על אימוץ דפוס התנהגות סוטה :
א. הקשר הרגשי שבין ההורים ובמיוחד האם, לבין המתבגר. כאשר הפגנת רגשות ע"י ההורים נחשבת לגורם חיובי העבריינות נמנעת.
ב. דחיית ההורים את המתבגר. דחייה עלולה להיות גורם לעבריינות.
ג. הקשר הרגשי בין ההורים למתבגר. : עפ"י הירשי מתבגרים נמנעים מעבריינות כאשר אחרים, ובעיקר הורים מפעילים פיקוח על התנהגותם.
הפיקוח מושג ע"י כל אחד מהגורמים הבאים :
• מעורבות נער המשקיע זמן רב יחסית בחברת הוריו, יישאר לו פחות זמן ומרץ לפעילות עבריינית.
• קשר ככל שהנער קשור יותר לאחרים(הורים, מורים, חברים) היא ישתדל יותר להימנע מלפגוע בקשרים אלה ע"י התנהגות עבריינית
• מחויבות ככל שהנער השקיע יותר בעבר ושואף להשיג בעתיד מטרות שאינן עברייניות, ימנע יותר מהתנהגות עבריינית.
• אמונות ככל שמערכת האמונות והערכים של המתבגר כוללת יותר ערכים המנוגדים לעבריינות, הוא ימנע מהתנהגויות סוטות.
3. מתבגרים שאכפת להם מה יחשבו עליהם הוריהם, יבצעו פחות עבירות מאלה שהדבר אינו אכפת להם. אלה שמרבים לשוחח עם הוריהם מבצעים פחות עבירות מאלה שממעטים בכך. אלה שמזדהים עם הוריהם מבצעים פחות עבירות מאלה שאינם מזדהים.
יחסים במשפחה ענה על השאלון תוך סימון במקום המתאים לך.
1. האם את המשוחח עם הוריד על כל אחד מהנושאים הבאים :

תחרות והצלחה בחיים	אף פעם	מעט	הרבה
דת ומסורת			
מין ואהבה			
צורות בילוי			
פוליטיקה			
עישון, שתייה			
2. האם הוריד משתפים אותך בבעיותיהם ובהרגשתם בנושאים הבאים :			
עבודתם ופרנסתם			
היחסים שביניהם			
דאגותיהם לגביך ולגבי אחיך			
צער, כאב ומצב רוח אישי			
חוויות הילדות שלהם			
חוויות הבילוי שלהם			
3. האם אתה משתף את הוריד בדברים הבאים :			

הרבה

מחשבות ורעיונות לא מקובלים

רגשות שלך

חלומותיך

יחסיך עם בני גילך

אהבה וחברות

4. באיזו מידה אתה מרוצה ממידת השיתוף עם הורידך?

א. מאוד לא מרוצה

ב. לא מרוצה

ג. מרוצה

ד. מאוד מרוצה

כרטיס משימה לקבוצה א- רישיון נהיגה

הנכם כרגע במצב משפחתי : זוג הורים, נער, אחים ואחיות.

רוני, נער בן 16, מעוניין להוציא רישיון נהיגה.

הביעו באמצעות משחק את המתרחש בסיטואציה המשפחתית. התייחסו ל

1. משאלותיו של רוני. איך הוא מנסה להשיגן?

2. עמדות ההורים. כיצד הם מתבטאים?

3. במידה שיש פער בעמדות, כיצד ניתן להתגבר עליו?

4. אם אין פער, הסבירו את התהליך שהוביל להסכמה הדדית.

כרטיס משימה לקבוצה ב - הבילוי בפאב

הנכם כרגע במצב משפחתי : זו הורים, בחור, אחים ואחיות.

אמיר, בחור בן 17, בילה עם חברים בפאב. החברים הביאו את אמיר בשעה מאוד

מאוחרת חזרה הביתה כשהוא שרוי בגילופין לאחר שתיית 4 פחיות בירה.

הביעו באמצעות משחק את המתרחש בסיטואציה המשפחתית. התייחסו ל :

1. משאלותיו של אמיר ועמדותיו

2. עמדת ההורים

3. במידה שקיים פער בין שני הצדדים, כיצד ניתן להתגבר עליו?

4. במידה שקיימת הסכמה, הסבירו את התהליך שהוביל להסכמה.

כרטיס משימה לקבוצה ג - סיגריות בשרשרת

הנכם כרגע במצב משפחתי : זוג הורים, נערה, אחים, אחיות.

רונית, נערה בת 15, נמצאת בתקופה של לחצים קשים בבי"ס. לאחרונה החלה לעשן

סיגריות בכמויות גדולות.

הביעו באמצעות משחק את המתרחש בסיטואציה המשפחתית.

התייחסו ל :

1. משאלותיה והרגשתה של רונית

2. עמדות ההורים
3. במידה שקיים פער בין שני הצדדים כיצד ניתן להתגבר עליו?
4. במידה שקיימת הסכמה הסבירו את התהליך שהביא להסכמה.

כרטיס משימה לקבוצה ד - הרצון לרזות

הנכם כרגע המצב משפחתי : זוג הורים, נערה, אחים ואחיות.
 רונית נערה בת 15, החליטה שברצונה לרדת במשקל והיא ממעטת באכילה. ההורים מאוד מודאגים. הביעו באמצעות משחק את המתרחש בסיטואציה המשפחתית.

התייחסו ל :

1. משאלותיה של רונית
2. עמדת ההורים
3. במידה שקיים פער בין שני הצדדים, כיצד ניתן להתגבר עליו?
4. במידה שקיימת הסכמה, כיצד הגיעו לתהליך ההסכמה?

שאלון רפלקציה למשימה קבוצתית- מצב משפחתי וסטייה בסרב מתבגרים.

רפלקציה קבוצתית.

שמות חברי הקבוצה _____.

1. תארו את דרך העבודה בקבוצה :

- חלוקת תפקידים
- ביצוע המשימה
- שיתוף הפעולה

2. שני דברים חדשים שלמדתם אודות הנושא בזכות חברי הקבוצה

הם _____.

3. מה הקבוצה תרמה לכל אחד מכם?
4. מהי תרומתו של כל אחד מכם לקבוצה?
5. באיזה קושי נתקלתם בעבודתכם כקבוצה?
6. מה היו היתרונות לעבודתכם בקבוצה?
7. מה היו החסרונות לעבודתכם בקבוצה? כיצד התגברתם עליהם?
8. האם בעתיד תעדיפו לעבוד בקבוצה? מדוע?

לפניכם מחוון עבור שאלון רפלקציה למשימה קבוצתית מצב משפחתי וסטייה בסרב מתבגרים

1. תיאור דרך העבודה בקבוצה 30 נקודות, לפי הפרוט הבא :
 - תיאור אופן חלוקת התפקידים (אקראית, מכוונת) - 10 נקודות
 - דרך ביצוע המשימה - 10 נקודות
 - מידת שיתוף הפעולה - 10 נקודות
2. תיאור שני דברים חדשים שנלמדו בעקבות המפגש הקבוצתי - 20 נקודות(10 נקודות לכל דבר חדש).
3. תיאור תרומת הקבוצה - 10 נקודות
4. תיאור תרומת כל אחד לחברי הקבוצה 10 נקודות
5. תיאור קושי-5 נקודות
- 6-7. תיאור יתרון וחסרון 20 נקודות(10 נקודות יתרון, 10 נקודות חסרון)

דוח סייר לימודי לבית הסוהר

תאריך הסיור :

שם התלמיד :

לפניך שאלות מנחות לכתיבת סיור ל שב"ס. קרא אותן בעיון ונסח התשובות על סמך ביקורך בשב"ס ותוך שימוש במושגים מתחום הפנולוגיה. שים לב! לנוחיותך מצורף פירוט הניקוד לכל שאלה. בהצלחה!

1. מבנהו הפיסי של הכלא. א. חצר הכלא - תאר שלושה מאפיינים של חצר הכלא. בתשובתך

א. חצר הכלא - תאר שלושה מאפיינים של חצר הכלא. בתשובתך התייחס לנקודות הבאות : מיקומו, גודלו, פרטים המצויים בו, מספר הסוהרים השווה בכל אגף.

ב. חדרו של מנהל הכלא - תאר ארבעה מאפיינים של חדר מנהל הכלא. בתשובתך התייחס לנקודות הבאות : פרטים התלויים על לוחות חדרו, פרטים המצויים על שולחנו, גודל החדר, אופן סידורו.

ג. אולם מפגש הסוהרים - תאר שני מאפיינים של אולם מפגש האסירים. בתשובתך התייחס לנקודות הבאות : פרטים המצויים באולם, מיקומם באולם (היכן ובאיזה מרחק זה מזה) חשוב וכתוב!

1.1 מה הרציונל שעומד מאחורי מבנה זה?

1.2 הסבר כיצד מבנה זה מתקשר למבנה בתי הכלא אותם למדתה וכתוב איזו תיאוריה פנולוגית עשויה להסביר מבנה כליאה מסוג זה?

1.3 מהי רמת הביטחון אליה מסווג מתקן הכליאה?

2. מערכת היחסים בין הסוהרים לאסירים. תאר והסבר את מערכת היחסים בין הסוהרים לאסירים עמם שוחחת, לפי הנקודות הבאות :

א. המרחק הפיסי בין הסוהר לאסיר (מרחק נגיעה, הליכה צמודה או של כמה מטרים)

ב. לשון הפניה של הסוהר לאסיר וההיפך (טון דיבור : רך, נעים, קשוח), שמירה על קשר עין (הסתכלות ממוקדת, זוויתית) חשוב וכתוב!

2.1 מהו דפוס הסמכות המופעל בבית הכלא (סמכותיות רבה, האצלת סמכות, חוסר סמכותיות) ואיזו מטרה הוא משרת?

2.2 מהם ערכי הארגון לאורם עובדים הסוהרים? בתשובתך התייחס לשלושה ערכים.

3. ניהול ותיאום ארגון בתי הכלא. תאר והסבר שלושה גורמים אותם פגשת הממונים על ניהול ותיאום ארגון בתי הכלא (מנהל ביטחון, מערך חינוך וטיפול, מערך תעסוקה, משאבי אנוש) חשוב וכתוב!

3.1 מהם יעדיו העיקריים של שב"ס לשנת 2005 (מנה שני יעדים), איזו מטרת על הנו משרת?

3.2 מהם כיווני הפעולה של השב"ס? מנה והסבר שניים לפניכם פירוט הניקוד לדוח משימה :

1. סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 56 נקודות, לפי הפרוט הבא :

א. תיאור שלושה מאפיינים של חצר הכלא - 12 נקודות (4 נקודות לכל מאפיין)

ב. תיאור ארבעה מאפיינים של חצר מנהל הכלא - 16 נקודות (4 נקודות לכל מאפיין)

ג. תיאור שני מאפיינים של אולם מפגש סוהרים - 8 נקודות (4 נקודות לכל מאפיין).

1.1 הסבר הרציונל של מבנהו הפיסי של הכלא - 5 נקודות

1.2 קישור מבנה הכלא למתקני כליאה נלמדים - 5 נקודות, קישור

מבנה הכלא לתיאוריה פנולוגית - 5 נקודות (סה"כ 10 נקודות)

1.3 סיווג רמה ביטחונית - 10 נקודות סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 21, לפי הפרוט הבא :

א. תיאור מרחק פיסי בין אסיר לסוהר - 3 נקודות

ב. תיאור לשון פניה - 3 נקודות

2.1 דפוס סמכות - 5 נקודות (ציון הדפוס - 2 נקודות, הסבר מטרה - 3 נקודות)

2.2 ציון שלושה מערכי הארגון (קוד אתי של שמירת קדושת חייו של האדם, יושר, טוהר המידות) - 9 נקודות (3

נקודות לכל ערך) סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 23 נקודות, לפי הפרוט הבא :

3.1 תיאור והסבר שלושה גורמים - 6 נקודות(2 נקודות לכל גורם)

3.2 ציון יעדים ומטרות־ 13 נקודות(שני יעדים - 8 נקודות, 4 נקודות לכל יעד : ציון והסבר מטרתי־על - 5 נקודות)

3.3 כיווני פעולה - 4 נקודות(2 נקודות לכל כיוון פעולה)

סה"כ ניקוד כולל 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט)

מחווון לדוח סיור בכלא (ימסר לתלמיד בגמר בדיקת הדוח)

1. על התלמיד לתת תיאור מפורט ביחס למבנה הפיסי של הכלא : חצר הכלא, חדר מנהל הכלא ותיאור מפגש עם הסוהרים.

1.1 רציונל- בית הכלא נועד להרחקתו של האסיר מהחברה, בשילוב עם שמירת בטחונו האישי עם דאגה לחינוכו ולשיקומו.

1.2 מבנה בתי הכלא כיום דומים למבנה ה"פאנופטיקון" (הכל נראה) בעבר שמטרתו היא הטלת משמעת ופיקוח מתמיד על האסירים. למעשה, בית הסוהר, לפי תפיסה זו, הינו אמצעי להענשת פושעים ולחינוכם מחדש. מבנה השב"ס מתקשר לתיאוריה של גופמן המכנה את בתי הכלא כ"מוסדות טוטאליים, בהם האסיר מאבד את זהותו לצורך שיקומו מחדש (תהליך רה-סוציאליזציה).

1.3 בתי הכלא מחולקים לרמות ביטחון שונות:

רמת בטחון מזערית- מבנים רגילים (לא קשיחים) מוקפים גדר רגילה. כוח האבטחה נועד בעיקר להשגת סדר ומשמעת ולקיום חיי שגרה כדוגמת כלא חרמון, נווה תרצה.
רמת בטחון בינונית- מבנה כליאה קשיח, עשוי בד"כ מבטון עם חלונות מסוגרים, דלתות מתכת. המתקן שניתן לצאת ממנו רק בפיקוח מוקף גדר רגילה או אלקטרונית ומגדל שליטה מרכזי מוצב בתוכו. כדוגמת כלא מעשיהו, מגן.
רמת בטחון מרבית: מבנה כליאה קשיח מבטון, בעל חלונות מסוגרים, דלתות מתכת מפוקחות בבקרה אגפית או מרכזית ומערכת אלקטרוניקה מתקדמות כדוגמת כלה שאטה.

2. על התלמיד לתת תיאור מפורט ביחס למרחק הפיסי בין הסוהרים לאסירים, וביחס ללשון הפניה של הסוהרים לאסירים ושל האסירים לסוהרים.

2.1 מתוך חשיבה טיפולית שיקומית ישנה נטייה להאצלת סמכויות מצד הסוהרים כלפי האסירים.

2.2 ערכי הארגון:

- שמירת קדושת חייו של האסיר ושמירת גופו ונפשו.
- שמירת כבוד האדם וסובלנות כלפיו
- טיפול באסירים וסיוע בשיקומם
- יושר וטוהר מידות של הסוהרים
- מקצועיות נאמנות ומתן דוגמא אישית
- רעות ועזרה לזולת

ערכים אנושיים, כמו מסירות ואחריות חוברים יחדיו בעבודת הסגל ומאפשרים הגשמת יעדים.

3. על התלמיד לתת תיאור מפורט של שלושה הממונים על ניהול וארגון בתי הכלא.

3.1 מטרת העל של השב"ס מחד היא לשמש כארגון בטחוני ומאידך להוות ארגון בעל ייעוד חברתי.

3.2 יעדיו העיקריים של השב"ס:

• אחזקת אסירים ועצורים במשמורת חוקית בטוחה ונאותה במתקני כליאה הולמים ואנושיים.

• טיפול באסירים המתאימים וסיוע בשיקומם לקראת השתלבותם המחודשת בחברה בתום מאסרם.

• שמירה על ביטחונם של הסגל והאסירים

• מחויבות למלחמה בנגע בסמים

• טיפוח כ"א איכותי ומקצועי הפועל מתוך גישה המבטאת הומיות, רגישות ואמינות.

- טיפול באוכלוסיות ייחודיות : מתן מענה מקצועי לאסירים השפוטים על עבירות אלימות במשפחה, עברייני מין, סמים.
- שילוב בין בטחון וטיפול : שמירה על בטחון הציבור, הסגל והאסירים לצד פיתוח גישות טיפוליות מתקדמות
- חיזוק הקשר עם הקהילה : שילוב גורמי שב"ס עם הקהילה במטרה לאפשר את החזרתו של האסיר בתום ריצוי עונשו אל הקהילה
- הנורמטיבית תוך יד מכוונת.

שאלון רפלקציה לתלמיד בנוגע לסיור בכלא.

1. מה למדתי על השב"ס תוך כדי ביצוע המשימה?
2. האם הסיור עזר לי להבין טוב יותר את הנושא הנלמד? באיזה אופן?
3. האם הסיור הוסיף לי היבטים שלא ידעתי על הנושא? אם כן, תאר והסבר שני היבטים חדשים .
4. אלו מיומנויות שנרכשו בכתה יישמתי במשימה זאת? מנה שניים
5. מאלו דברים נהייתי בעת הסיור? פרט שני דברים
6. מאלו דברים לא נהייתי בעת הסיור? ציין שני דברים והסבר מדוע?
7. באיזה קושי נתקלתי בעת ביצוע המשימה? כיצד פתרתי את הקושי?

להלן פירוט הניקוד עבור שאלון רפלקציה לדוח סיור בכלא:

1. תיאור לימוד על השב"ס תוך כדי ביצוע המשימה - 10 נקודות
2. תיאור הבנת נושא השב"ס דרך הסיור - 20 נקודות
3. תיאור שני היבטים חדשים - 20 נקודות (10 נקודות לכל היבט)
4. תיאור שני מיומנויות - 10 נקודות (5 נקודות לכל אחת)
5. ציון שני דברים של הנאה - 10 נקודות (5 נקודות לכל הנאה)
6. שני דברים של חוסר הנאה - 10 נקודות (5 נקודות לכל דבר)
7. ציון קושי ופתרונו - 20 נקודות { ציון 10 נקודות, פתרון 10 נקודות }

דוח סיור לימודי למרכז ללימודי משטרה

תאריך הסיור:

שם התלמיד:

לפניך שאלות מנחות לכתיבת דוח סיור למלמ"ש. קרא אותן בעיון ונסח התשובות על סמך ביקורך במלמש ותוך שימוש במושגים מתחום הקרימינולוגיה ומדעי המשטרה, ענה בדיוקנות ובתמציתיות. שים לב! מצורף לדוח זה מחוון לניקוד התשובות.

בהצלחה!

1. מורשת משטרת ישראל הנה ארוכת שנים ומקורותיה מושרשים עמוק בתולדות עם ישראל. על סמך ביקורך במוזיאון משטרת ישראל, השלם את הטבלה הבאה:

סיכום התפתחות השיטור העברי

שלבים התקופה תיאור לבושו	האתגר שניצב ערכים וכלי השוטר בפני השוטר מרכזיים
השוטר התנכי 1220 לפנה"ס	
עד 70 לפנה"ס	
השומר	
1909-1920	
משטרת המנדט 1921-1947	
הנוטרות 1936-1947	
מ"י כיום 1947 ואילך	

2. מערך השיטור והביטחון במ"י מהווה את הכוח הגדול והמרכזי הפועל למניעת פשעים, אבטחת הנפש והרכוש, להשלטת הסדר הציבורי ולשמירה על שלום הציבור ובטחונו.

על סמך ביקורך בכלביה של מ"י הסבר שני תפקידים עיקריים של מערך הכלבים במשטרה, תאר את אופן שימושם של בעח"י במערך המשטרה.
3. מערך החבלה שייך אף הוא לאגף שיטור וביטחון מ"י. אלו שירותים מספק מערך החבלה בתחום הביטחוני והבטיחותי? מנה ארבעה שירותים והסבר אותם.

לפניך פירוט הניקוד לדוח סיור במרכז ללימודי משטרה:

4. סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 48, לפי הפרוט הבא:
כל תקופה מזכה ב 12 נקודות ($4 \times 12 = 48$) לפי שלושה קריטריונים: לבוש, אתגר וערך מרכזי - כל קריטריון מזכה ב 4 נקודות ($4 \times 3 = 12$)
5. ציון שני תפקידים 10 נקודות (5 נקודות לכל תפקיד), תיאור 10 נקודות.
6. ציון ארבעה תפקידים - 32 נקודות (8 נקודות לכל תפקיד).

מחווון תשובות לדוח סיור במרכז ללימודי משטרה (ימסר לתלמיד עם הגשת דוח מתוקן)

1. השוטר התנכי:
על התלמיד להעניק תיאור המתייחס לסגנון לבושו של השוטר, הציוד שהנו נושא עמו (אלה, משרוקית, נשק).
אתגרים: להבטיח סדר ציבורי בתקופה של נדודים ומלחמת קיום לאומית רצופה. פיקוח על הציבור.
ערכים: צדק, משפט, שוויוניות ונאמנות.
השומר אתגרים: שמירה על הביטחון בתקופה של התנכלויות מצד שכנים ערבים, חתירה לארגון ארצי.
ערכים: הקרבה, שמירה עברית.
משטרת המנדט
אתגרים: להיות נאמן לשוב ובאותה עת למלא תפקידו כשוטר ארצישראלי.
ערכים: מקצועיות ובטחון.
הנוטרות אתגרים: להגן על הישוב היהודי תוך מגבלות שהוטלו ע"י הבריטים
תוך שימוש במשאבים מצומצמים.
ערכים: ביטחון והגנה.
מ"י אתגרים: להגן על הישוב היהודי תוך מגבלות שהוטלו ע"י הבריטים
ותוך שימוש במשאבים מצומצמים ערכים: שמירה על שלטון החוק, מתן שירות לציבור, הענקת בטחון לתושבים.
2. מערך הכלבים במשטרה מסייע ליחידות המשטרה השונות (מג"ב, יס"מ) במישור הפלילי והביטחוני באמצעות כלבי הנחיה לחיפוש נעדרים, לגילוי סמים וחומרי נפץ, לאיתור גוויות ולזיהוי חשודים.
3. מערך החבלה במ"י נועד לטיפול באירועי חבלה ולפעול למניעתם. בערך החבלה כלולות פעילויות רבות ומגוונות: איסוף מידע מודיעיני וטכני בתחום מטעני החבלה ועיבודו, הזנת גורמי בטחון שונים במידע זה וכן טיפול באירועי חבלה וחקירה טכנית של מטענים במגמה לשפר את יכולת ההתמודדות העתידית בתחום. מערך זה מקיים שיתוף פעולה הדוק עם ארגונים מקבילים ברחבי העולם, כדי למנוע פעילות טרור. מערך החבלה מספק מגוון של שירותים בטחון הביטחוני והבטיחותי. הוא מגיה מיידית לבדיקתם של חפצים וכלי רכב חשודים, של מעטפות נפץ, של מכוניות תופת וכן של הודעות אנונימיות על הטמנת פצצות. כמו כן מערך החבלה מבצע מאות אלפי פעילויות יזומות כגון: סריקות ביטחוניות בתחנות אוטובוס, בטרמפיאדות ובמקומות מועדים לפיגוע.

שאלון רפלקציה לתלמיד בנוגע לסיור במרכז ללימודי המשטרה

1. מטרת המשימה שערכנו בכתה הייתה .
(השלם). האם לדעתך המטרה הושגה? הסבר.
2. מה למדתי על הפעילות המשטרית תוך כדי ביצוע המשימה? מנה והסבר שני דברים אותם למדת

3. שני יתרונות שמצאתי בדו"שיח מורה -תלמיד(בתחילתו / בסופו של הסיור) (השלם).
4. שני חסרונות שמצאתי בדו"שיח מורה- תלמיד (השלם).
5. מה אעשה בעתיד באופן שונה כאשר אעבוד בעתיד על משימה מסוג זה?

להלן פירוט הניקוד עבור שאלון רפלקציה למלמש:

1. ציון מטרה- 10 נקודות, השגת יעדים -10 נקודות
2. ציון שני תכני למידה- 40 נקודות(20 נקודות לכל תוכן)
3. ציון שני יתרונות 10 נקודות(5 נקודות לכל יתרון)
4. ציון שני חסרונות - 10 נקודות(5 נקודות לכל חסרון)
- שינוי עשייה עתידי - 20 נקודות.
- סה"כ 100 נקודות המהווים 2% מציון התלקיט הסופי.

דוח צפייה לסרט "שמור על העתיד".

לפניך שאלות המתייחסות לסרט "שמור על העתיד". קרא אותן בעיון וענה בתמציתיות ובדייקנות. שים לב! בסופה של המשימה מצורף מחוון לניקוד דוח המשימה. בהצלחה!

1. לפניך מספר הגדרות המנסות להסביר מהו סם. סם הוא :
 - א. כל חומר היוצר שינויים תפקודיים או פתולוגיים במערכת העצבים המרכזית
 - ב. כל חומר המוגדר בחוק כסם והמטיל איסורים שונים על האחזקה והמסחר בו
 - ג. חומר טבעי או סינטטי שהאדם למד להפיק ואשר משפיע על שינויים במצבי התודעה או במצבי הרוח של האדם
 - ד. חומר המשנה את מצב התודעה והנצרך עפ"י החלטה אישית
 - ה. כל חומר שנעשה בו שימוש הסוטה מדפוסי הלקיחה המקובלים בתרבות נתונה
 - ו. כל חומר היוצר השפעה על הגוף או על הנפש.

מיין הגדרות אלו לפי ההיבט המשפטי, החברתי והרפואי, ונמק תשובתך לשיוך כל הגדרה לקטגוריה המתאימה לה.

1. חשוב וכתוב! האם שימוש בכדורי הרגעה, עישון טבק ושתית קפה מוגדרים כשימוש לרעה בסמים? בתשובתך התייחס לקוד הרפואי, החברתי והמשפטי
2. תאר והסבר שלוש שיטות עיקריות להחדרת סמים לגוף. חשוב וכתוב!
1. באיזו דרך מושגת ההשפעה המרבית ביותר על מוחו של האדם ומהם הנזקים הכרוכים בה? ציין ונמק שני נזקים עיקריים.
3. הסבר את ההבדל בענישה הקבועה בחוק הישראלי למי שמורשע באחזקת סמים לצורך שימוש העצמי בלבד לבין מי שמורשע בסחר בסמים. חשוב וכתוב!
1. האם עפ"י החוק הישראלי, מי שנותן לקטין סם או משכנע קטין להשיג סם או להשתמש בו עובר עבירה קלה בלבד? נמק.

מחוון לניקוד דוח צפייה

1. סך הניקוד הכולל לשאלה זו הוא 24 נקודות : כל הגדרה המשויכת נכון להיבט המשפטי, החברתי או הרפואי מזכה ב 4 נקודות(2 נקודות למיון, 2 נקודות לנימוק, $24=6*4$)
 - 1.1 תשובה זו מזכה ב 15 נקודות : ההתייחסות לכל אחד מהקודים מזכה ב 5 נקודות($15=5*3$)
 2. כל שיטה מזכה ב 4 נקודות. ציון והסבר שלוש שיטות מזכה ב 12 נקודות.
 - 1.2 ציון והסבר הדרך להשגת השפעה מרבית מזכה ב 10 נקודות. ציון והסבר שני נזקים מזכה ב 20 נקודות(כל נזק מזכה ב 10 נקודות)
 3. ציון ההבדל ונתינת הסבר מזכה ב 10 נקודות.
 - 1.3 תשובה נכונה מזכה ב 9 נקודות.
- סה"כ 100 נקודות(המהווים 10% מציון התלקיט).

(ימסר לתלמיד בסיום בדיקת המשימה ע"י המורה)

1. קוד חברתי - שימוש לרעה בסמים הנו שימוש בסם כלשהו הסוטה מדפוסי הלקיחה המקובלים של אותו הסם בתרבות נתונה. כל חומר שאנשים בד"כ מסתייגים ממנו ומהשימוש בו. כל חומר המשפיע על המצב התודעתי ושנשים בחברה מסתייגים ממנו ומהשימוש בו, לפיכך היגדים ד, ה משתייכים להגדרה זו.
קוד משפטי- סם הוא מה שהחוק מגדיר כ"סם" ומטיל איסורים שונים על החזקה ומסחר בו לפיכך היגד א משתייך להגדרה זו.

קוד רפואי- סם הוא כל חומר אשר כתוצאה מהרכבו הכימי נגרמים שינויים במבנים או בתפקודים של האורגניזם החי. לפיכך היגדים ב, ג, ו משתייכים להגדרה זו.

1.1. הטבק מותר עפ"י החוק, אך כיום ישנם אנשים רבים בחברה שמתייחסים בצורה שלילית לעישון טבק במחיצתם. הקפה מותר, עפ"י החוק והחברה אינה מתייחסת אליו בצורה שלילית בד"כ, אך מבחינה פארמאקולוגית מדובר בסם משום

השפעתו על הגוף והנפש.

כדורי הרגעה, הניתנים בשימוש רפואי מבוקר, מותר עפ"י החוק, אולם נטילתם ללא אישור ופיקוח רפואי וללא מינון מדויק, נחשבת לשימוש לרעה בחומרים פסיכואקטיביים.

2. שיטות להחדרת סם לגוף : א. בליעת סם- באופו ישיר(בליעת כדור) או הכנסת סם לדבר מאכל או משקה. ב. מערכת נשימה עישון או שאיפה (הסנפה) של אבקת סם או אדים. ג. הזרקת לכלי דם, לרקמה שרירית או מתחת לעור.

1.2. ההשפעה המרבית מושגת באמצעות הזרקת לכלי הדם כיוון שחדירת הסם אל תוך רקמת המוח (מחסום דם מוחי) היא מהירה

ביותר. הנזקים הכרוכים : הרעלה, זיהומים, פגיעה בתפקוד המוח, הלב וכלי הדם.

3. עפ"י פקודת הסמים המסוכנים(1973) נוסח חדש :

• אסור להחזיק, ללא היתר, כלים המשמשים להכנת סם מסוכן או לצריכתו. דינו של העובר על הוראה זו הוא מאסר שלוש שנים

אם הכלים שימשו לצריכתו העצמית בלבד, או 15 שנות מאסר במקרים אחרים.

• המחזיק סם או המשתמש בו לצריכתו העצמית בלבד דינו מאסר שלוש שנים או קנס שסכמו מתעדן מעת לעת.

• אדם המורשע בסחר בסמים דינו עד חמש שנות מאסר או קנס כספי גבוה.

1.3. מי שנותן לקטין סם או משכנעו להשיג סם עובר עבירה חמורה

ביותר לפי המחוקק. לפי חוק פקודת הסמים המסוכנים "כל הנותן סם לקטין או משכנע קטין להשיג סם או לעשות בו שימוש, דינו

מאסר עד 20 שנות מאסר או קנס".

שאלון רפלקציה לתלמיד לסרט "שמור על העתיד".

בעקבות הצפייה הבע את עמדתך לגבי הצפייה בסרט באמצעות מילוי הטבלה הבאה.

באיזו מידה במידה רבה במידה בינונית במידה נמוכה ההיגד וההסבר

1. הצפייה בסרט עזרה לי להבין את הנושא "סמיכו היבט פלילי, חברתי ורפואי" טוב יותר?

2. הסרט הוסיף פרטי מידע שלא היו ידועים לי קודם? למשל .

3. נושא הסרט מעניין אותי כי .

4. הצפייה בסרט גרמה לי לחוויה לימודית מהנה מפני ש .

5. הייתי ממליץ להקרין את הסרט ללומדים אחרים כי .

להלן פירוט הניקוד עבור שאלון רפלקציה למשימה אישית שמור על העתיד :
כל אחת מחמשת השאלות מזכה ב 20 נקודות, מתוכם 10 נקודות לנקיטת עמדה ו 10 נקודות לנימוק העמדה ($100=5*20$)
סה"כ 100 נקודות(המהווים 3% מציון התלקיט)

דוח צפייה בסרט מז"פ.

- לפניך שאלות המתייחסות לסרט מז"פ. קרא אותן בעיון וענה בתמציתיות ובדייקנות. שים לב! בסיום הדוח מצורף מחוון לניקוד תשובות הדוח. בהצלחה!
1. תאר והסבר שלושה סוגי בדיקות מעבדה מתבצעות ע"י היחידה לזיהוי פלילי והסבר מה מטרתן?
 2. תאר והסבר את תרומתה של המז"פ ללכידת חשודים בביצוע עבירות.

3. תאר והסבר שני תפקידים של טכנאי מז"פ.
4. אלו אמצעי עזר מדעיים וטכנולוגיים פותחו לאחרונה בנושא הזיהוי הפלילי? תאר והסבר שלושה מהם.

להלן פירוט הניקוד עבור דוח משימה מז"פ

1. תיאור והסבר שלושה סוגי בדיקות מזכה ב 30 נקודות(10 נקודות לכל סוג בדיקה, הסבר מטרה - 9 נקודות).
 2. תיאור והסבר תרומת המז"פ מזכה ב 20 נקודות
 3. ציון שני תפקידים מזכה ב 20 נקודות(10 נקודות לכל תפקיד)
 4. ציון שלושה אמצעי עזר מזכה ב 30 נקודות(10 נקודות לכל אמצעי)
- סה"כ 100 נקודות. (המהווים 10% מציון התלקיט הסופי)

מחוון תשובות לדוח צפייה בסרט מז"פ.

1. סוגי בדיקות במז"פ:
 - א. אפיון חומרים וסימנים : זיהוי סמים, בדיקת שטרות ומטבעות החשודים כמזויפים, בדיקות שרידי ירי.
 - ב. בדיקות השוואתיות : השוואת טביעות אצבעות, נוזלי גוף, דם, זרח, רוק, השוואת סימני כלי נשק על תרמילים וקליעים
 - ג. בדיקות של שיחזור מצב : בדיקות ירי, מרחקי ירי וכיווני ירי, חקר כישלונות, שיחזור מצבן של נורות רכב.
 - ד. טיפול בזירת עבירה ובמוצגים ממנה : המעבדות הניידות, הגדרת סימנים.
2. המז"פ מופקד על הפעל אמצעים מדעיים וטכניים בתחום החקירות. אמצעים אלה מאפשרים הפקת מידע ואיסוף ממצאים מזירות העבירה, ומהווים השלמה למידע המתקבל מעדים, ממתלוננים או מחשודים, ובאמצעותם ניתן להפליל חשודים בעבירות המיוחסות להם.
3. תפקיד טכנאי מז"פ הוא לפעול בזירות עבירה למציאת ראיות חפציות כמו : טביעות אצבעות, עקבות נעליים או צמיגים, ולבצע השוואות של טביעות אצבעות של חשודים. מאוסף מקומי של עבריינים, להרכיב קלסטרונים של חשודים ולנהל אלבום של עבריינים.
4. אמצעי עזר מדעיים וטכנולוגיים שפותחו לאחרונה הם :
 - הקמת מעבדות לכימיה העוסקות בזיהוי חומרים ובהשוואתם (זיהוי סמים, חומרי נפץ, רעלים, מתכות, זכוכית, צבע)
 - ובזיהוי דוגמאות ביולוגיות
 - הקמת מעבדות לקרימינליסטיקה : זיהוי סימני כלי נשק וכלים אחרים, זיהוי כתבי יד ומסמכים.
 - הקמת מעבדות צילום, לאלקטרוניקה ומחשב, משרד אלבום עבריינים ממוחשב ויחידות לוגיסטיות המטפלות במוצגים ובציוד.

שאלון רפלקציה לתלמיד לסרט מז"פ

בעקבות הצפייה, הבע את דעתך לגבי הסרט מז"פ באמצעות השלמת הטבלה.

באיזו מידה במידה רבה במידה בינונית במידה נמוכה

ההיגד וההסבר

!.הצפייה עזרה לי להבין את תפקידיה של היחידה לזיהוי פלילי?

2.הצפייה הוסיפה לי פריטי מידע חדשים כמו .

3.הצפייה תרמה לי בהבנת חשיבותה של המחלקה במערכת אכיפת החוק של משטרת ישראל למשל .

4.הצפייה גרמה לי לחוייה לימודית מעמיקה מפני ש .

להלן פירוט הניקוד לשאלון רפלקציה דוח צפייה במז"פ

כל אחת מחמשת השאלות מזכה ב 20 נקודות($20 \times 5 = 100$) לפי הפרוט הבא: 10 נקודות לנקיטת עמדה ו 10 נקודות להסבר העמדה

סה"כ 100 נקודות(המהווים 3% מהציון הסופי*)

ביבליוגרפיה

1. אדד. משה פרופ. > (1990). סרימינולוגיה-העבריינו בהתהוותו. אור-עם - ת"א.
 2. אדלשטיין ארנון ד"ר. (2001). "מודל תיאורטי להסבר עבריינות נוער וסטייה חברתית בקרב יוצאי אתיופיה בישראל". מפגש לעבודה חינוכית סוציאלית. 14, ע"מ 25-47.
 3. אלירס, יהודה ד"ר. (1996). משטרה וחברה. י"ם - מולטיפרס.
 4. אמיר, מנחם פרופ'. (2002). "פשע מאורגן במדינות חבר העמים", עבריינות וסטייה חברתית. ע"מ 85-106.
 5. אמיר, מנחם. פרופ. > (1995). פשע מאורגן ביו-לאומי: הדוגמא הרוסית כבסיס לתיאוריה. י"ם: האוניברסיטה העברית, המכון לקרימינולוגיה.
 6. אמיר, מנחם פרופ'. (1994). "פשע מאורגן". פלילים, ת, ע"מ 189-221.
 7. אקוללה, ר., בוצין. (1990). פסיכולוגיה אבנורמלית. ע"מ 56-87.
 8. ברום, ליאונרד ד"ר וסלזניק, פיליפ, ד"ר. (1994). סוציולוגיה - יסודות, עסרונות וגישות. ת"א- הוצאת צ'ריקובר, ע"מ 78-80.
 9. בזק. ג. "התייחסותה של מערכת אכיפת החוס לעבריינים", דביר. ים.
 10. גימשי, דני ד"ר. (2003). משטרה בדמוסרטיה. י"ם - המטה הארצי.
 11. גימשי, דני ד"ר. (1999). שיטור קהילתי בישראל ובעולם. י"ם: משטרת ישראל: היחידה לשיטור קהילתי.
 12. ורוביץ ופרנקל. דפוס אלימות של בני נוער" ♦ מכון הנרייטה סולד, י-ם, 1990.
 13. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, ירושלים, (51), 2005.
 14. חסין. ג. "עבריינות נוער בישראל". הנרייטה סולד, ים, 1990.
 15. טננבאום. על שוטרים וגנבים- סוגיות בקרימינולוגיה. משרד הביטחון, אוניברסיטת ת"א, 2003.
 16. גרין, דוד ד"ר. (1996). "חינוך למניעת השימוש לרעה בסמים" עקרונות ועיקרים" אצל גרין, דוד (1996). סמים- עובדות. שאלות ובעיות. ת"א: משרד הביטחון(ההוצאה לאור), ע"מ 213-234.
 17. טנא, דוד. (1988). "מודל לטיפול מונע של הידרדרות לזנות של נערות במצוקה". עבריינות וסטייה חברתית. ט"ז(1).
- ע"מ 35-50
18. לוי ולברמן. "עיקרים באחריות פלילית". הפקולטה למשפטים, רמות, ת"א, 1981.
 19. לירן ופלומן(עו"ד). לססיסו למונחי החוס הישראלי. כתר. י-ם, 1990.
 20. מוזגוביה נטאשה. (2001). "היפה, המאפיונר והתרבותנים". פנים, 18, ע"מ 95-102.
 21. מלמד. א. ענישה או שיקום". תמר, חיפה, 1992.
 22. פד"י קטינים: מעצר, חסירה והבאה לדיו, ע"מ 188-195.
 23. "פקודת הסמים המסוכנים נוסח חדש" התשל"ג(1973) ו"החוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים" התשמ"ט(1989) אצל גרין, דוד)
 24. (1996). סמים- עובדות, שאלות ובעיות, ת"א: משרד הביטחון (ההוצאה לאור), ע"מ 428-465.
 25. פרנק, חנן; ווך פרק הנרייט ושול רינה. "סמים" מנגנוני פעולתם, תיאוריות על תלות וסבילות והערכת השפעתם על הבריאות" אצל גרין, דוד(1996). סמים- עובדות, שאלות ובעיות, ת"א: משרד הביטחון(ההוצאה לאור), ע"מ 213-234.
 26. רהב, גיורא, פרופ'. (1988). סטייה חברתית. האוניברסיטה הפתוחה ת"א יחידות 1,4,5.
 27. רוזלין. ש. (ניצב) "המשטרה והעברייני בחברה הישראלית", אצל "העברייני המשפט והחברה", משרד הסעד, ים, 1985.
 28. רייפרד. הסטיו ובי"מ לנוער". הקיבוץ המאוחד, 1988.
 29. שוהם, גיורא פרופ', ושביט גבריאל ד"ר. (1990). עבירות ועונשים- מבוא לפנולוגיה. ת"א: עס-עובד.
 30. שוהם, גיורא פרופ', רהב, גיורא פרופ' ואדד משה פרופ. > (2004). סרימינולוגיה. שוקרת"א.
 31. שירות בתי הסוהר(שב"ס). דו"ח שנתי 2001. י"ם: דפוס מאור וולך, ע"מ 122-127.

31. שמש, אילן ד"ר. (2000). "עלייה חדשה" שינויים במאפייני נוער עולה מחבר המדינות". מניתוס לשילוב, 10, ע"מ 31-46

32. שמש, אילן ד"ר. (1999). עלייה חדשה : שינויים במאפייני הידרדרות וזהות יהודית של נוער עולה בסיכוו. נוער אשר עלה בשנים האחרונות ממדינות העמים המטופל במסגרת היחידות לסידום נוער. י"ם : משרד החינוך והתרבות(המכון לקידום נוער), ע"מ 1-19.

33. שרון. א. "נוער בפלילים". תמר, חיפה, 2001

